

EDUKLIP

PŘÍSPĚVEK K TÉMATU TŘETÍ ROLE VYSOKÝCH ŠKOL V OBLASTI POPULARIZACE VĚDY

M. MÜLLER, J. DVOŘÁKOVÁ A TÝM KA05

Obsah rešerše

V první části je prostřednictvím rozsáhlejšího rešeršního zpracování provedena předběžná analýza tématu „Eduklip“. Byly sledovány variace formátu Edukclip z různých zemí Evropy, Ameriky i Asie. V hodnotících anotacích byly orientačně představeny databanky a knihovny jak je zpracovávají zahraniční televize nebo vzdělávací instituce. Mezi televizními společnostmi je zřetelným lídrem v nabídce vzdělávacích Edukclipů BBC. Poměrně překvapivá je zkušenost se vzdělávacími aktivitami indických televizních domů. V univerzitním prostředí se formátu velmi intenzivně a dlouhodobě jak teoreticky, tak i prakticky věnuje Harvardská univerzita v rámci MOOC fenoménu, který je též popsán ve vztahu k audiovizuálním prvkům. Efektivitu nasazení formátu potvrzuje využití v komerčně situovaných vzdělávacích projektech nebo celonárodních propagačních kampaních (ekologie, e-bezpečí, etická témata, atd.)

Současně byla u formátu Edukclip pozorována značná dispozice pro zhodnocování horizontálních i vertikálních edukačních vazeb. V práci byly sledovány oba hlavní proudy využití Edukclipů, tj. ryze vzdělávací použití a marketingové přístupy k popularizaci vědy.

Druhá část pak na praktickém příkladu vývoje a tvorby Edukclipu v českém univerzitním prostředí prezentuje dramaturgické a produkční otázky vybraného formátu. Byl představen ryze český přístup k formátu Edukclipu kombinující publicistický a animační žánr s populárně-vzdělávacím obsahem. Rešerše přehledně zachycuje v jednotlivých krocích postup výroby Edukclipu i jeho následné využití. Díky 50–ti vyrobeným dílům Edukclipů na půdě UP Olomouc byly popsány základní pozitivní i negativní zkušenosti s realizací. Na základě dotazníkové zpětné vazby mohly tvůrci Edukclipů lépe definovat silné a slabé stránky projektu. Byla rozpracována dramaturgická struktura s akcentací „příběhu“, humoru, rytmizace a barevnosti. Velmi kladně je respondenty přijímán rámec animované části Edukclipu a především víceúrovňové textové a ikonické sdělení. Z hodnocení projektu UP Olomouc také vyplývá možnost či přímo nutnost jiného šíření než pouze televizním vysíláním.

Práce potvrdila předpokládaný potenciál formátu Edukclip. Příklady řešení uvedené v práci jsou velmi inspirativní a odkazují k budoucím možnostem formátu Edukclip v moderních vzdělávacích koncepcích nejen v prostředí vysokých škol.

I. Definice formátu Eduklip

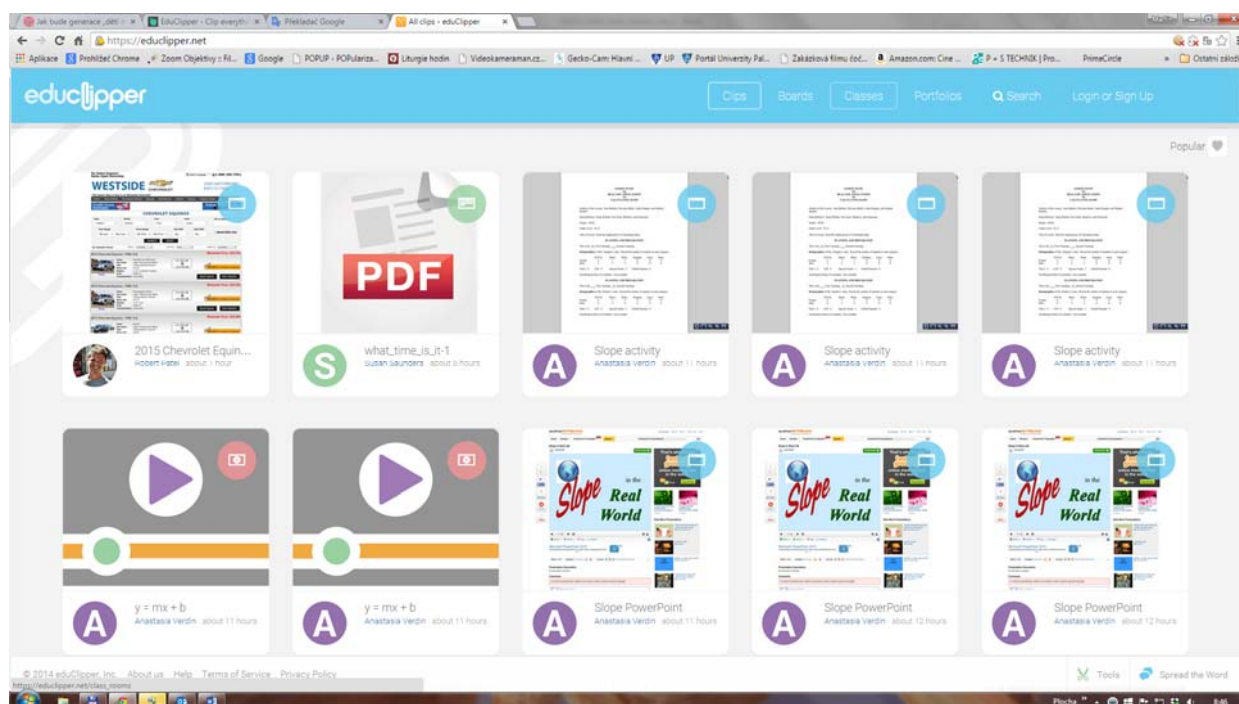
Termín eduklip je českou variantou anglického educlip.

Eduklip je krátký audiovizuální formát propagující nový styl mediálního vzdělávání. Eduklip má dvě základní informační roviny – vzdělávací a popularizační. Stavebně eduklip vychází jak z klasických vzdělávacích dokumentů, tak z běžných reklamních formátů.

Eduklip je velmi volný tvar, striktně vymezující definici proto asi nelze uplatnit obecně. Nezbyvá než se spokojit s překladovým výkladem – vzdělávací videoklip.

Eduklip reaguje obsahovou i formální složkou na novou generaci studentů. Díky umístění ve webovém prostředí může být tento formát součástí distančního vzdělávání.

Pozor, eduklip nelze zaměňovat s webovou aplikací EduClipper, která umožňuje učitelům a studentům navrhnout digitální portfolio webových stránek, dokumentů, obrázků a videa. Uživatelé si vytvoří účet a z domovské stránky mohou sledovat ostatní, komentovat materiály a pracovat na několika úrovních.

II. Cílová skupina

Eduklip reaguje obsahovou i formální složkou na novou generaci studentů. Primární skupinou jsou žáci základních a středních škol.

Objevuje se označení generace „děti milénia“. Jde o mladé lidi narozené v letech 1981 až 2000, jejichž způsoby konzumace médií jsou úplně jiné než u starší generace.

Ze studie nezávislé výzkumné agentury eMarketer provedené v roce 2013 vyplývá, že zhruba 93 % „děti milénia“ používá mobilní telefon a zhruba 63 % smartphone. Tato mladá generace dosahuje také největší penetrace v používání internetu - až 93 %. Generace milénia je mobilní, což velmi ovlivňuje i její způsob konzumace médií. Podle studie společnosti Verizon chtějí mladí sledovat obsah jinak než na televizní obrazovce.

Eduklip je formát, který je touto generací akceptovatelný, protože splňuje tyto kritéria:

- je to kondenzované krátké sdělení;
- je mobilně dostupný (chytrý telefon, tablet...);
- je to více hra než diktát.

Současně se nabízí realizace síťových vzdělávacích systémů, kde jednotlivá témata jsou propojena do kategorizačních celků. Ideálním řešením pak je, když pedagog, mentor z banky eduklipů připraví pro své studenty mapu obsahů pro vzdělávací cestu k tématu.

Formát eduklipu nabízí komplexnější řešení vymezení cílové skupiny. V dnešní době pojem student nezahrnuje pouze frekventanty základního, středního a vysokoškolského vzdělávání, ale objevují se legitimní potřeby po celoživotním vzdělávání. Edukclip jako krátký vzdělávací obsah umožňuje k jednomu tématu vytváření několika úrovní obsahového sdělení pro různé věkové i odborné kategorie.

III. Vzdělávací filmy

V této kapitole pomineme všechny standardní odborné výukové filmy stejně jako záznamy přednášek. Naši pozornost zaměříme na popularizační výukové filmy, jak s nimi přicházely televizní společnosti. U klasických vzdělávacích filmů můžeme najít dva fenomény- animaci a seriál.

Použití animovaného filmu pro dětské výukové a popularizační videa je stále atraktivnější. Výrazové prostředky animovaného filmu dávají prostor pro dějovou zkratku a vlastní fantazii. Lze nalézt francouzskou klasiku, ale i 3D sofistikované postupy.

Seriál plní funkci opakování, návyku a vytvoření kontinuity formy sdělování. Jako příklad poslouží francouzský, dnes již legendární televizní seriál, který ovlivnil generace dětí.

Byl jednou jeden... člověk (TV seriál)

France Était une fois l'homme, II

Animovaný / Rodinný / Dobrodružný

France, 1978, 26x25 min

Režie: Albert Barillé

Obrovský divácký a také komerční úspěch vedl k vytvoření pokračování a vzniku cyklu.

Další díly:

Byla jednou jedna planeta (TV seriál) (2008)

Byl jednou jeden... objevitel (1997)

Byl jednou jeden... vynálezce (1994)

Était une fois... les Amériques, II (1992)

Byl jednou jeden... život (TV seriál) (1986)

Byl jednou jeden... vesmír (TV seriál) (1981)

Podobných cyklů více či méně zdařilých lze najít u ostatních televizí velké množství.

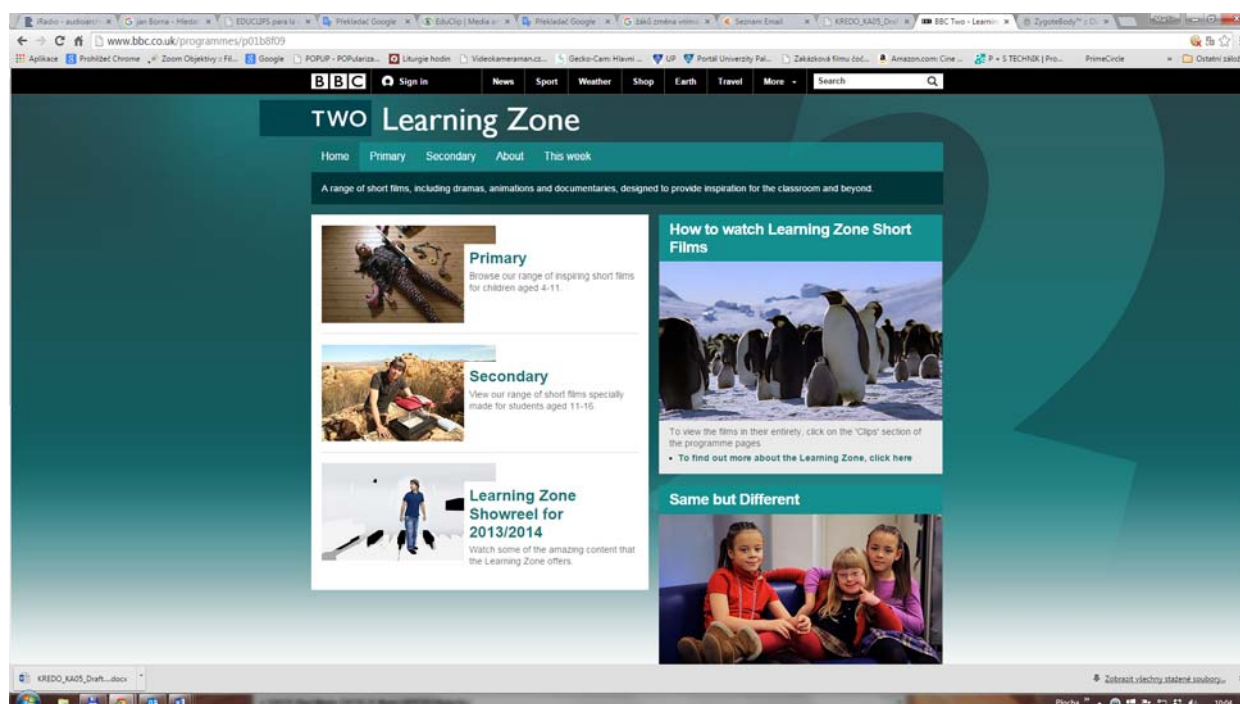
IV. Televize

Televize

Velké státní nebo veřejnoprávní televize jsou ze svého statutu zavázány k vysílání vzdělávacích pořadů. Neoddiskutovatelnou vlajkovou lodí je britská BBC. Ta především díky programu II nabízí vzdělávací pořady. Původní záměr naplňoval BBC Knowledge, který vysílal interaktivní vzdělávací pořady pro děti a mládež. Toto zaměření ale nemělo moc velký úspěch a v roce 2001 byl přeměněn na dokumentární kanál BBC Four.

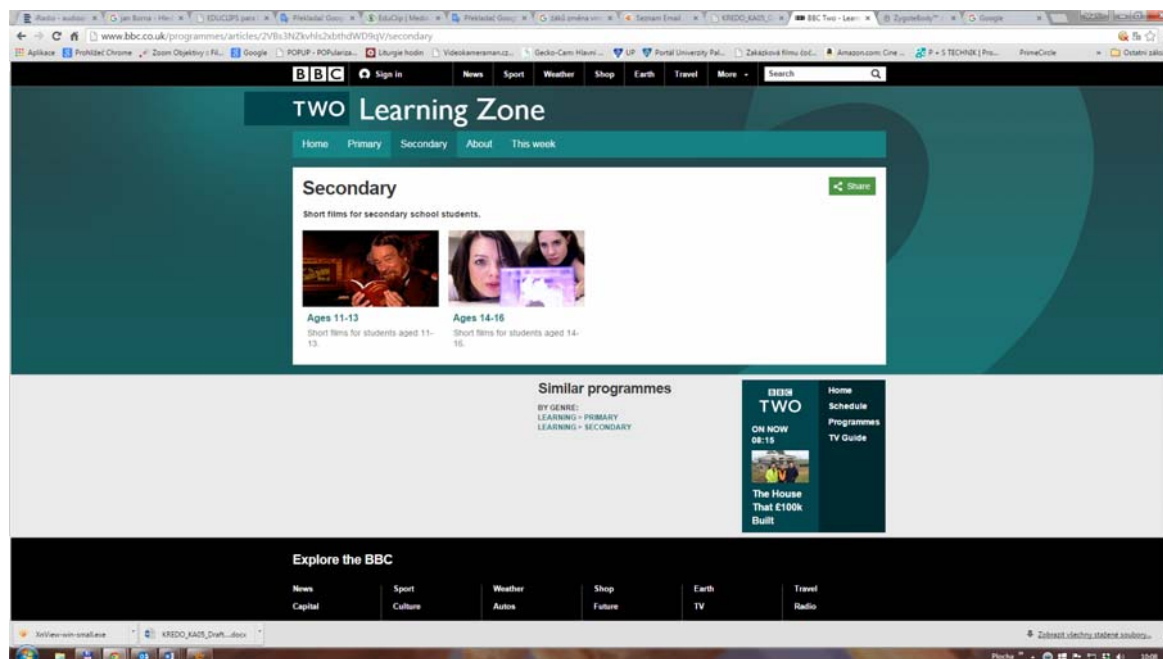
Vedle klasického vysílání využívá internetového prostoru, který je přehledně a systémově členěn.

<http://www.bbc.co.uk/programmes/p01b8f09>

Zde nalezneme i dělení pořadů podle věku diváka a potom následuje členění podle tematických okruhů.

<http://www.bbc.co.uk/programmes/articles/2VBs3NZkvhls2xbthdWD9qV/secondary>

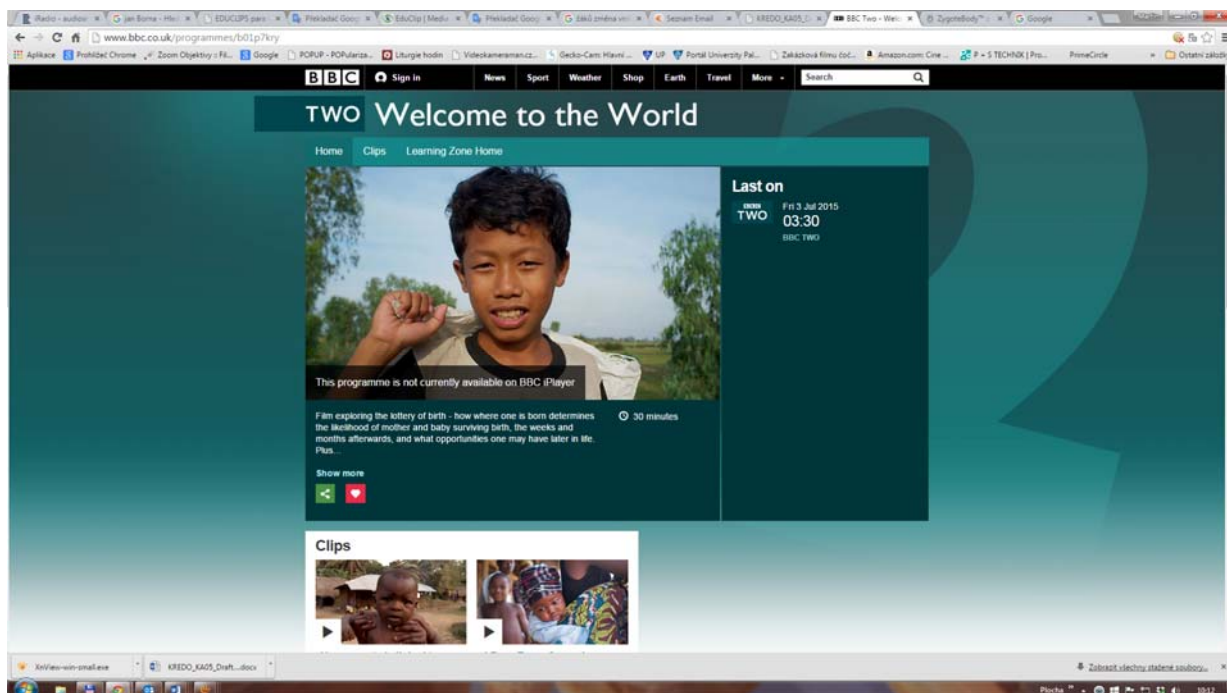
Pořady jsou uspořádány podle vědních oborů.

<http://www.bbc.co.uk/programmes/articles/rvs25lwZ9y6wJ4NNP3TZ3J/learning-zone-ages-14-16>

A dále se větví až ke konkrétní kartě pořadu s kompletní anotací.

<http://www.bbc.co.uk/programmes/b01p7kry>

BBC pracuje s několika formáty stopáže a velmi často používá krátká videa – klipy.

Přehledné sofistikované řešení, které i po stránce obsahové náplně drží vysokou úroveň zpracování.

Televizní kanály, které se zaměřují na dětského diváka a také zařazují pořady se vzdělávacím obsahem:

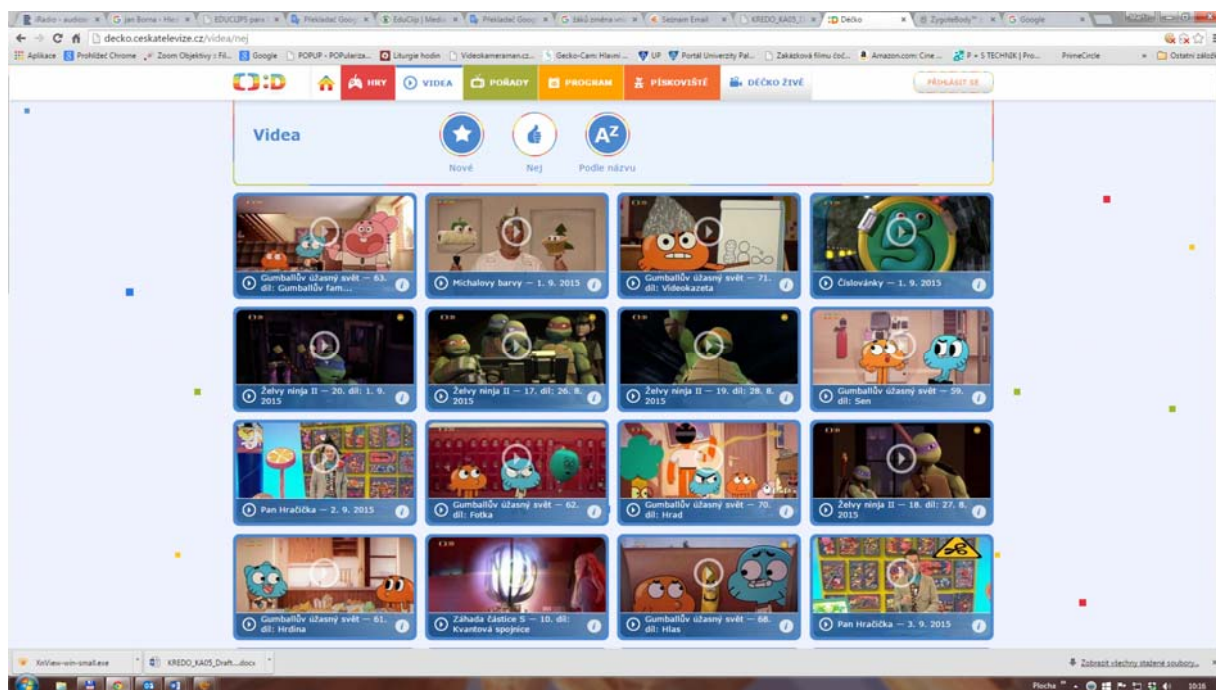
CBBC (kanál pro děti od 6 do 12 let)

CBeebies (kanál pro děti od 0 do 6 let)

VI. Česká televize

Nabízela a nabízí celou řadu dětských pořadů. Díky specializovanému kanálu ČT D má mnohem větší prostor pro koncepční práci v programovém schématu s dětskou cílovou skupinou. Vedle původní tvorby (vlastní nebo externí produkce) velmi často sahá k převzatým zahraničním pořadům. Vlastní tvorba často jen vytváří mutace z pořadů pro dospělého diváka (kvíz, etiketa, soutěž, receptář, vaření...) Pořady mají většinou charakter magazínu a jsou delší stopáže, což je pro potřeby využití ve webovém prostoru nebo i výukovém procesu kontraproduktivní.

Mezi nejúspěšnější se řadí: <http://decko.ceskatelevize.cz/video/nej>

Šikovné prstíky (Finger tils) – anglický seriál o jednoduchých kouzlech a tricích

(Vel)Mistr E – původní pořad o etice a morálce, který používá reálný a pohádkový svět k objasnění témat

Draci v hrnci – původní pořad, kde je spojena hraná část zábavného dětského vaření s nápaditou složkou animace

Věda je zábava II – australská produkce nabízí magazín, kde děti prostřednictvím praktických ukázek a pokusů odhalují dění kolem sebe

Na rozdíl od BBC zatím chybí české veřejnoprávní televizi systematictější přístup a vhodně definovaná strategie v této oblasti veřejné služby, případně v blízké spolupráci s vysokými školami.

VII. Vzdělávací Web prostor

Některé televizní společnosti si uvědomují omezenost klasického televizního vysílání pro potřeby vzdělávání. Proto reagují i rozšířením webového prostředí:

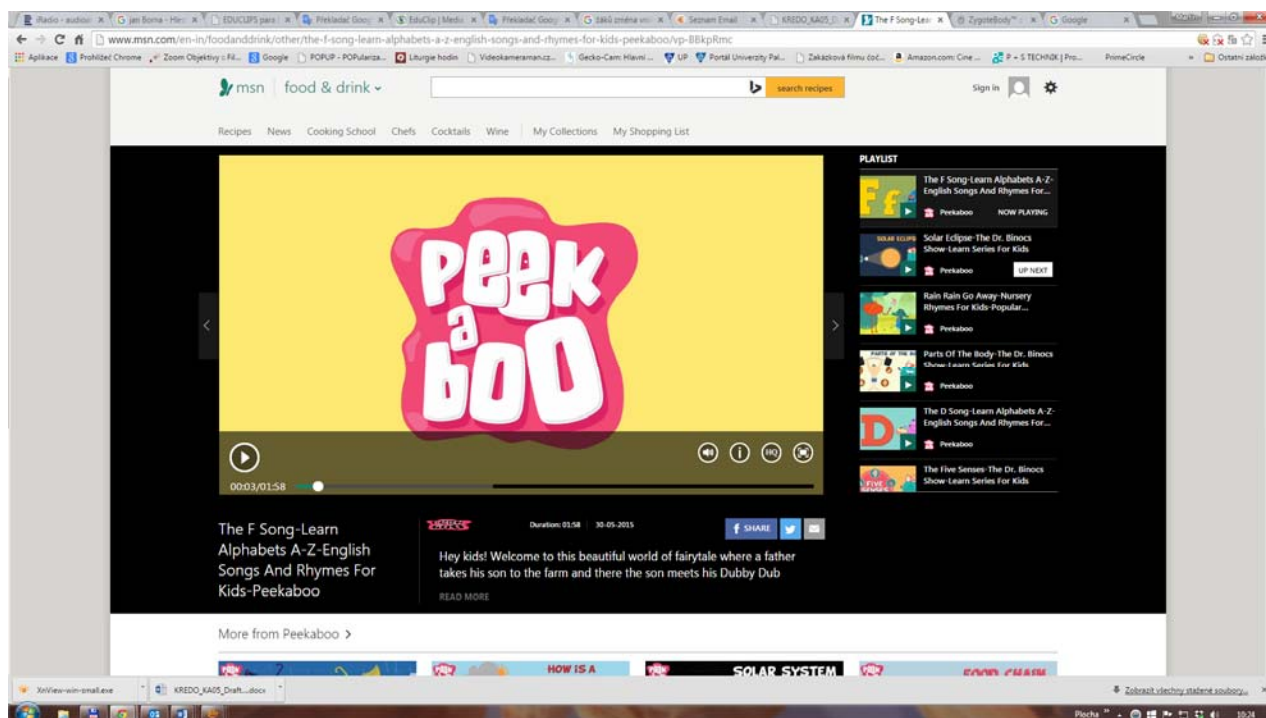
1. Indická společnost **Rajshri Entertainment** v roce 2014 spustila animovaný video kanál s názvem Peekaboo na YouTube. Prostřednictvím animovaných postav zde pomáhají ve výuce interpretovat tradiční dětské říkanky novým způsobem. Peekaboo videa budou také k dispozici prostřednictvím Dailymotion, MSN ,DigiVive a Vuclip.

Peek a boo <http://www.rajshri.com/>

Společnost Rajshri Entertainment podepsala smlouvu se firmou Microsoft, aby představila své video obsahy MSN Indie.

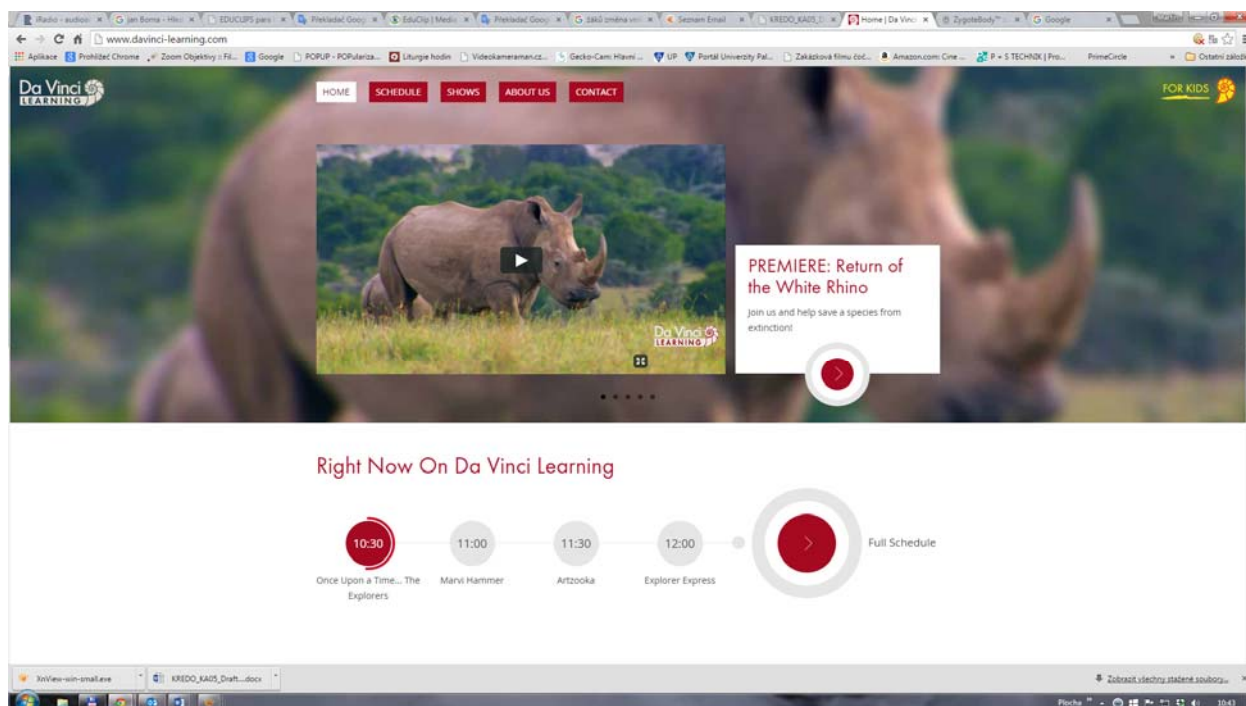
<http://www.msn.com/en-in/foodanddrink/other/the-f-song-learn-alphabets-a-z-english-songs-and-rhymes-for-kids-peekaboo/vp-BBkpRmc>

2. Da Vinci Learning

<http://www.davinci-learning.com/>

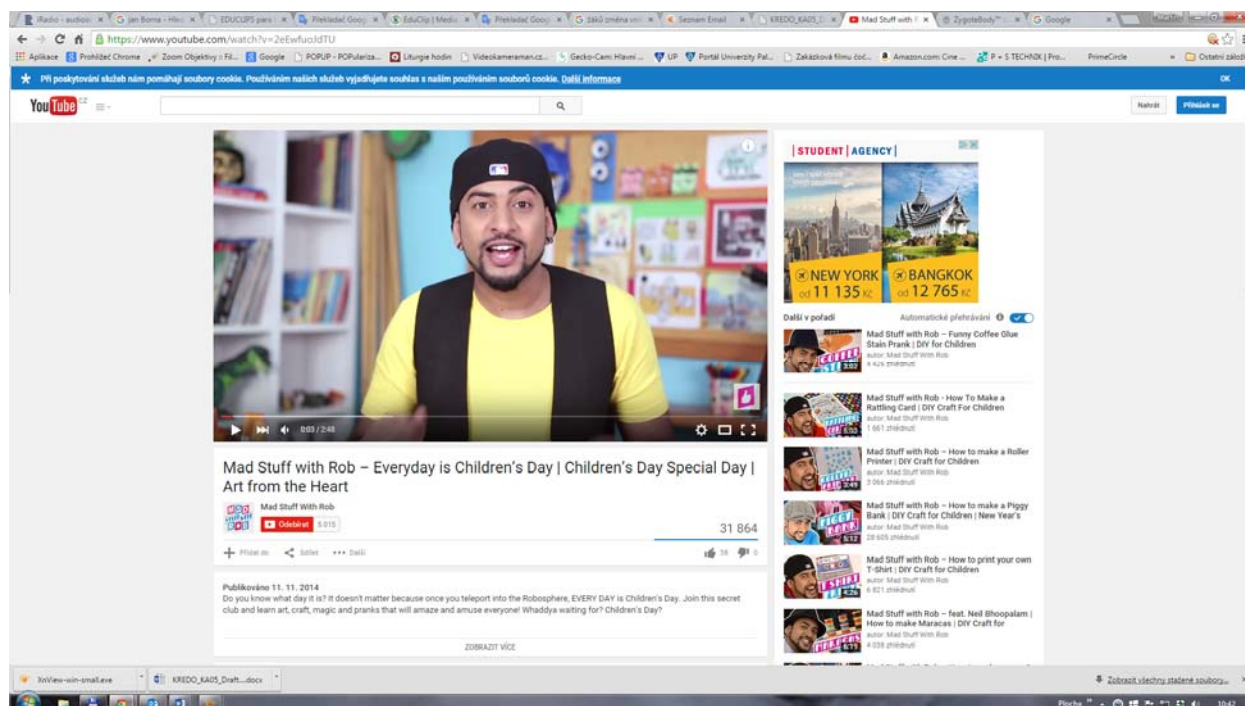
Da Vinci Learning společnosti, Da Vinci Media – tv stanice plně využívá i internetového prostoru. Před Youtube pro prezentaci video pořadů preferuje Vimeo.

Da Vinci Learning je unikátní vzdělávací televizní kanál, který si klade za cíl oslovit zvědavé diváky všech věkových kategorií dohromady. Je vysílán v 16 lokalizovaných verzích. Nabízí širokou škálu programů a jeho základem je myšlenka, že učení je celoživotní cesta a může být zábavou!

3. Sony Music on-line kanál pro děti

<https://www.youtube.com/watch?v=2eEwfuoJdTU>

V roce 2014 Sony Music zprovoznila on-line kanál pro děti s názvem "Mad Stuff With Rob" šílený věci s Robem ". Kanál nabízí například výtvarné dílny a učí děti různým praktickým dovednostem (např. základy recyklace odpadů). Kanál je nabitý zábavnými prvky, zpřístupňuje umění a řemesla. Populární průvodce Rob výuku pojímá jako zábavnou a tvůrčí cestu, která děti iniciuje k vlastní kreativitě. Spojovacím prvkem videí je kromě podstatné edukativní složky také humor.

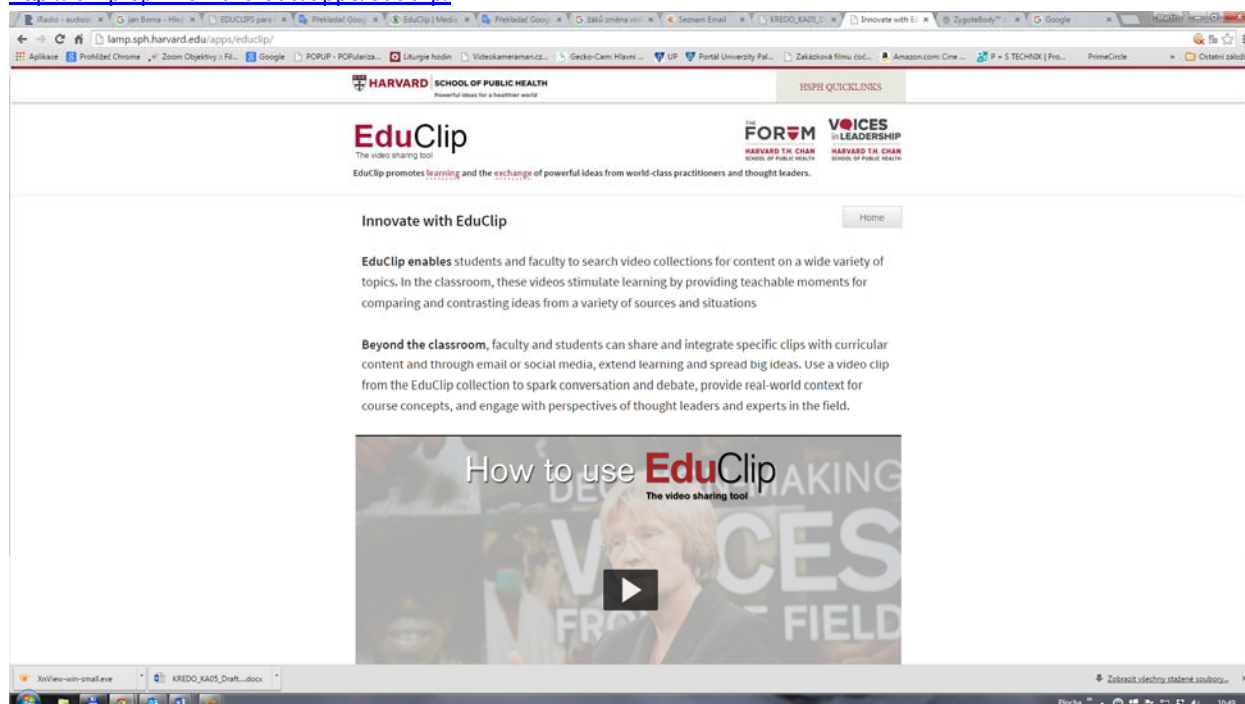
VIII. Univerzitní iniciativa

Na nové potřeby vzdělávacích strategií reagují i univerzity. Snaží se najít výukové formy, které v sobě nesou moderní interaktivní, distanční, víceúrovňové, mezioborové a síťové vzdělávání.

Právě formát eduklipu jakožto krátkého vzdělávacího modulu se velmi často osvědčuje jako jeden ze stavebních prvků k on-line přístupům k výuce.

1. Americká Harvardská univerzita je především z pohledu teoretického zpracování vůdčí institucí v této oblasti.

<http://lamp.sph.harvard.edu/apps/educclip/>

Formát EduClip umožňuje studentům v archivu vyhledat širokou škálu témat. Konkrétní klipy mohou studenti sdílet prostřednictvím e-mailu nebo sociálních sítí. Využití videí z kolekce EduClip ve výuce pomáhá iniciovat diskusi k rozličným tématům a nabízí reálný kontext pro pochopení různých pojmů a problémů, které navíc vysvětlují renomovaní odborníci.

https://cdnsecakmi.kultura.com/p/1446471/sp/144647100/thumbnail/entry_id/1_2vgs392u/version/100041/acv/121/width/841/height/476

De Verzon: x Make Busine: x Nastavení: x CCEA Clark: x české nebe: x Nová karta: x ČUS Sportuj: x Universitat P: x Innovate with: x

lamp.sph.harvard.edu/apps/educlip/

Beyond the classroom, faculty and students can share and integrate specific clips with curricular content and through email or social media, extend learning and spread big ideas. Use a video clip from the EduClip collection to spark conversation and debate, provide real-world context for course concepts, and engage with perspectives of thought leaders and experts in the field.

EduClip
The video sharing tool

HARVARD SCHOOL OF PUBLIC HEALTH
Powerful ideas for a healthier world

NOW PLAYING ▶
Paula A. Johnson - Leadership and Action in Womens Health

Search Collection
Search collection...
Search Clear

Browse Collection
Suggested Topics | Forum Events | Voices Events
Page 1 of 4 Next List

And at the same time, the whole discipline of health disparities, understanding health disparities where the Harvard School of Public Health is really a leader, was also really getting a major foothold. So, this was an exciting time to think about women's health, the opportunity in science, the

0:07 / 1:32

© 2015 The President and Fellows of Harvard College

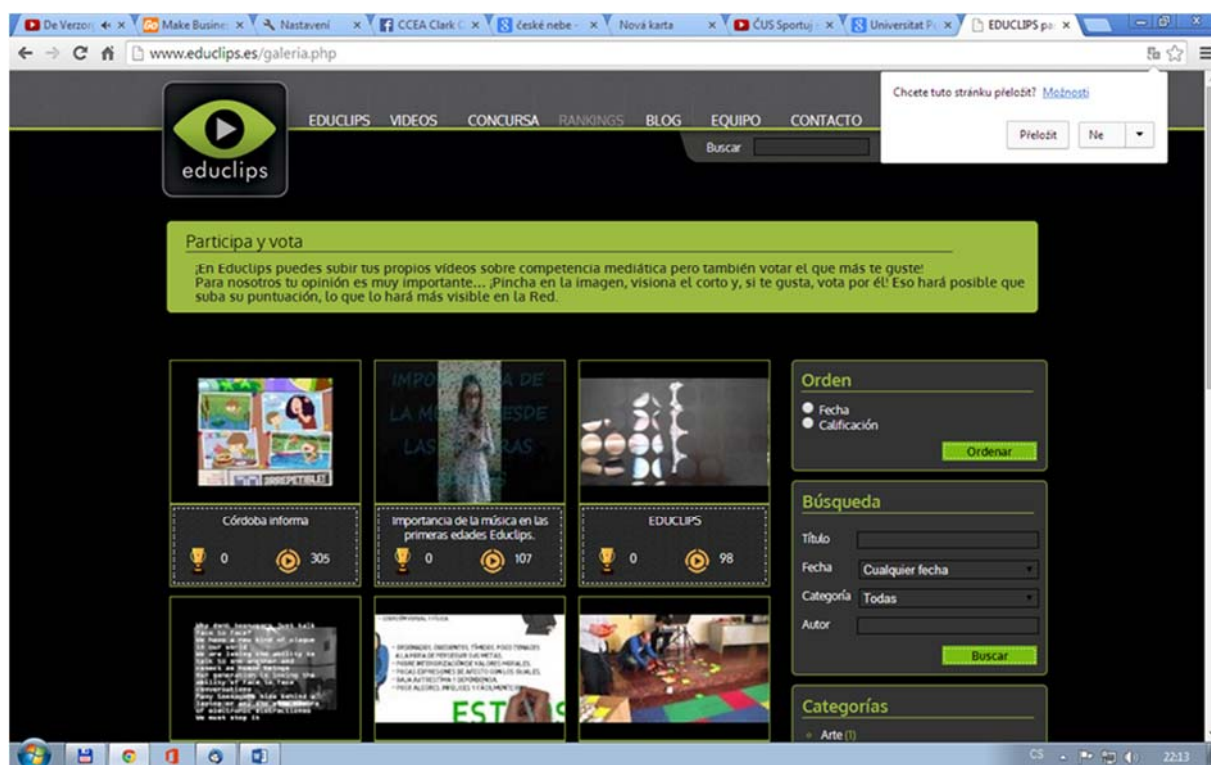
CS 22:12

2. Španělská iniciativa

Základem iniciativy bylo několik projektů, který do roku 2010 prováděl výzkum ve Španělsku o mediální kompetenci (např. *Strategie mediální gramotnosti v digitálním zábavní společnosti...* atd.) Od výchozí přísně diagnostikované výchozí pozice problematiky ve společnosti se utváří identifikace jejich potřeb a nedostatků a vytvoření komplexního programu posouzení, které vede v návrzích občan-vzdělávání, se zaměřením na prostory pro volný čas a mediální prostředí v domácnosti, prostřednictvím médií, a zejména v televizi. Tato studie zahrnovala 17 univerzit z každého z regionů, které koordinovala univerzita Pompeu Fabra v Barceloně. Skupina odborníků se shodla na dokumentu, v němž byly prezentovány rozměry a ukazatele, kterými jsou definovány mediální kompetence (Ferre, 2006, 2007).

Zde pracují s formátem eduklipu, jehož hlavním principem je soutěž výukových videí s finanční odměnou a odvysíláním v televizi. Současně je aktivita zaměřena na podporu audiovizuální produkce na vysoké škole.

<http://www.educlips.es/galeria.php>

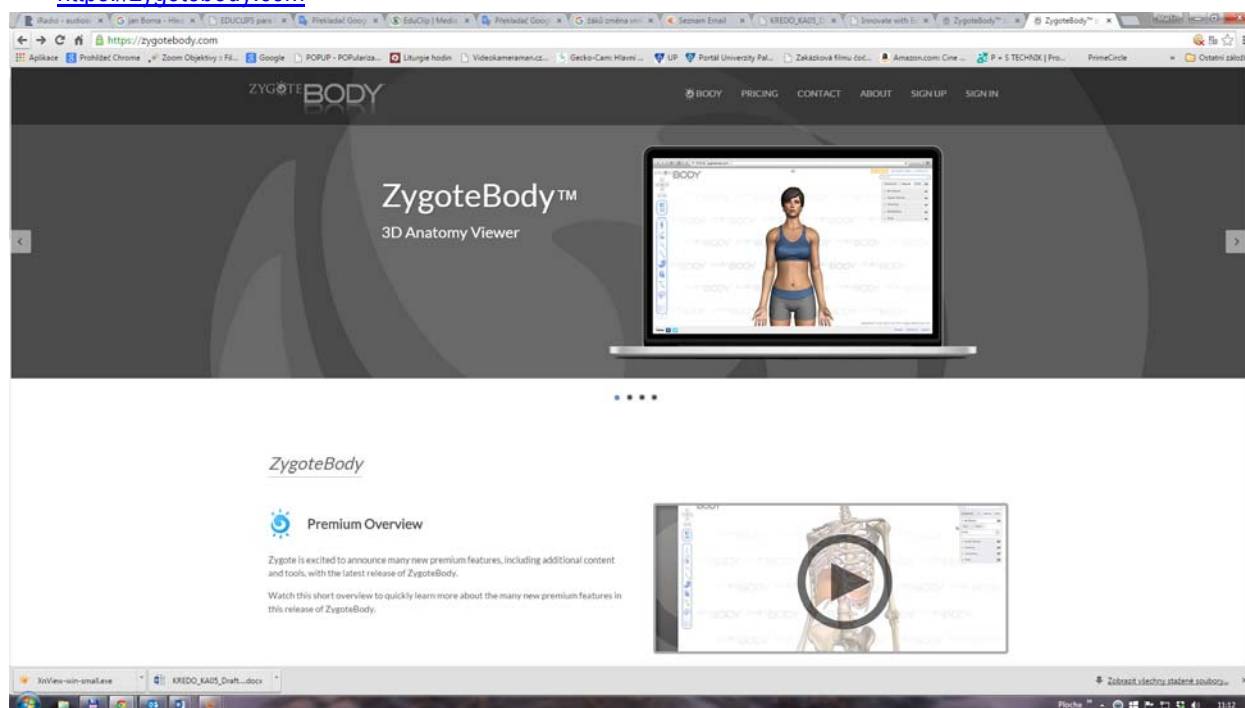

IX. Téma eduklipu

Atraktivnost formátu si uvědomují také další subjekty ať už státní, nekomerční nebo naopak ryze komerční společnosti.

1. Zygote Media Group, a.s. je americká společnost. Byla založena v roce 1994 a vytváří 3D anatomické výrobky. K prezentaci a propagaci produktů využívají on-line aplikace, TV vysílání, filmy, počítačové hry, vzdělávací software, ilustrace, animace...

<https://zygotebody.com>

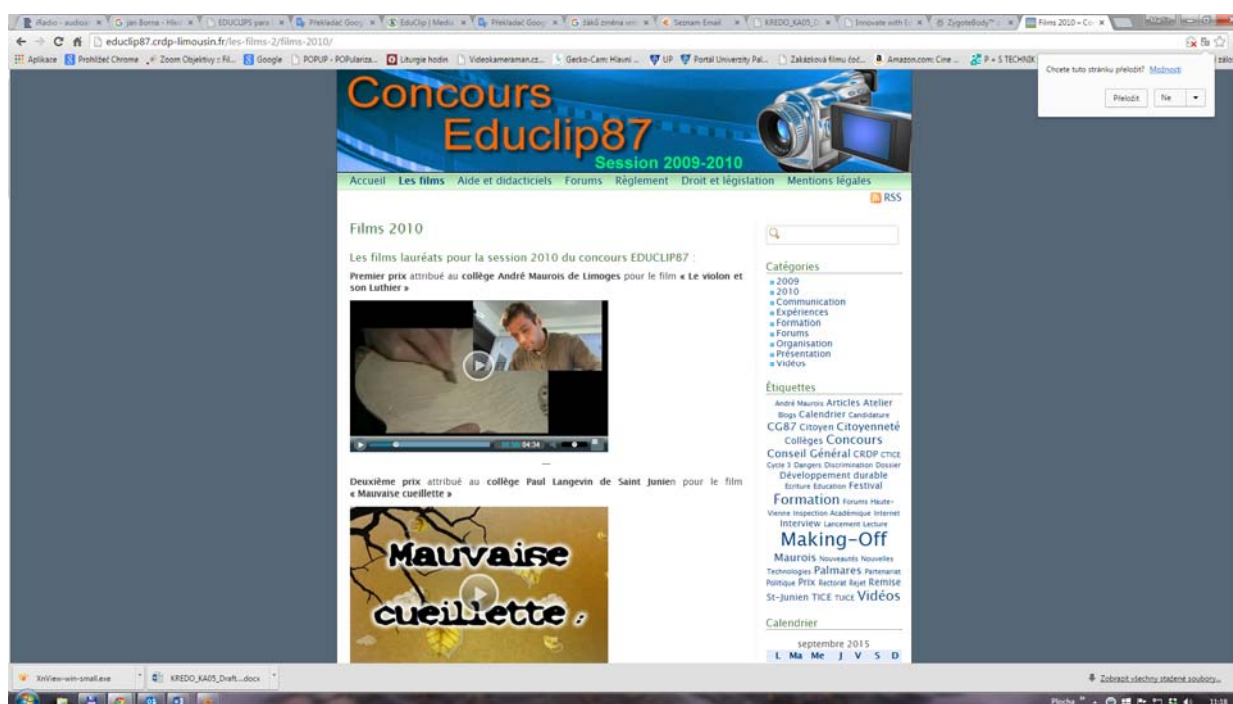
2. Educlip 87

Francouzská obdoba španělské koncepce soutěže. Zajímavá je účast dětí na realizaci eduklipů.

<http://educclip87.crdp-limousin.fr/les-films-2/films-2010/>

Stránka je koncipovaná jako soutěžní web, kde chybí tematická nebo obsahová katalogizace. Důraz je kladen na podporu kreativity tvůrců.

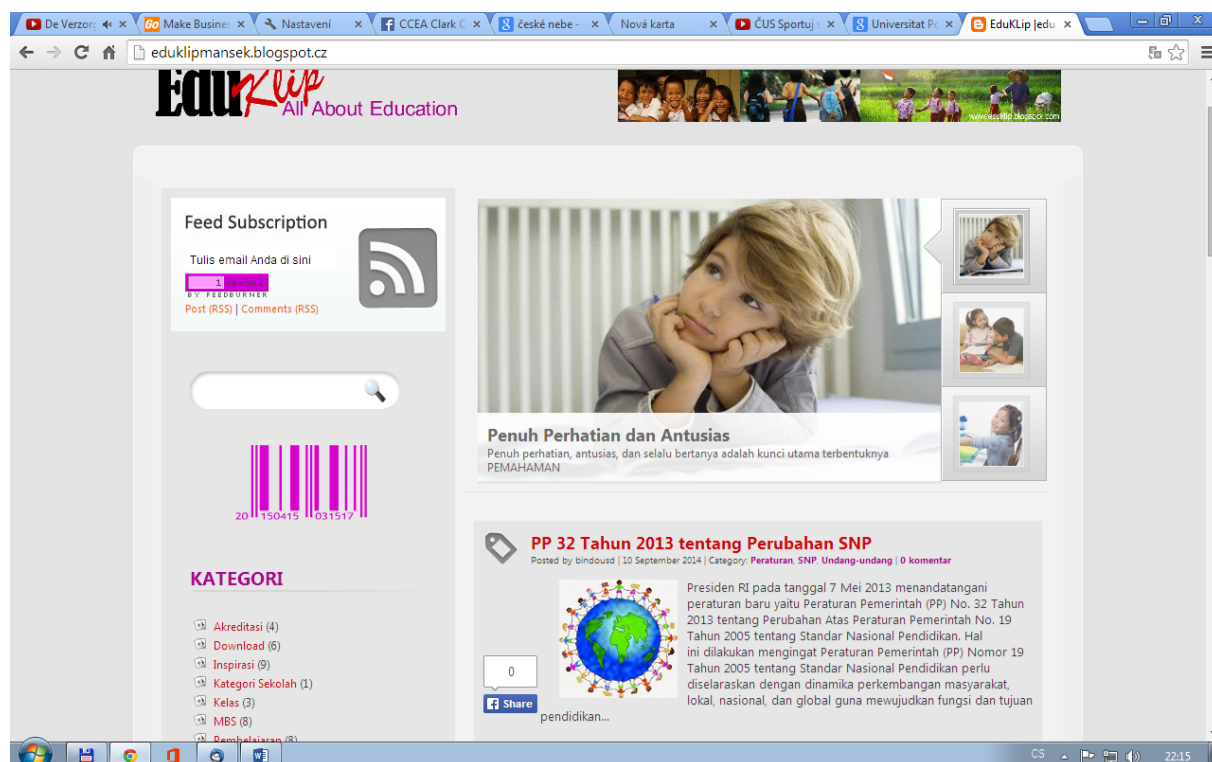
Např. Výroba houslí, Moderátoři děti

3. Distanční vzdělávání Indonésie

Indonéská vzdělávací instituce Sekolah Manajemen využívá pro výuku eduklipy na vlastním webu. Vychází z tradice distančního vzdělávání v regionu. Charakteristická je velmi přehledná a jednoduchá knihovna výukových videí.

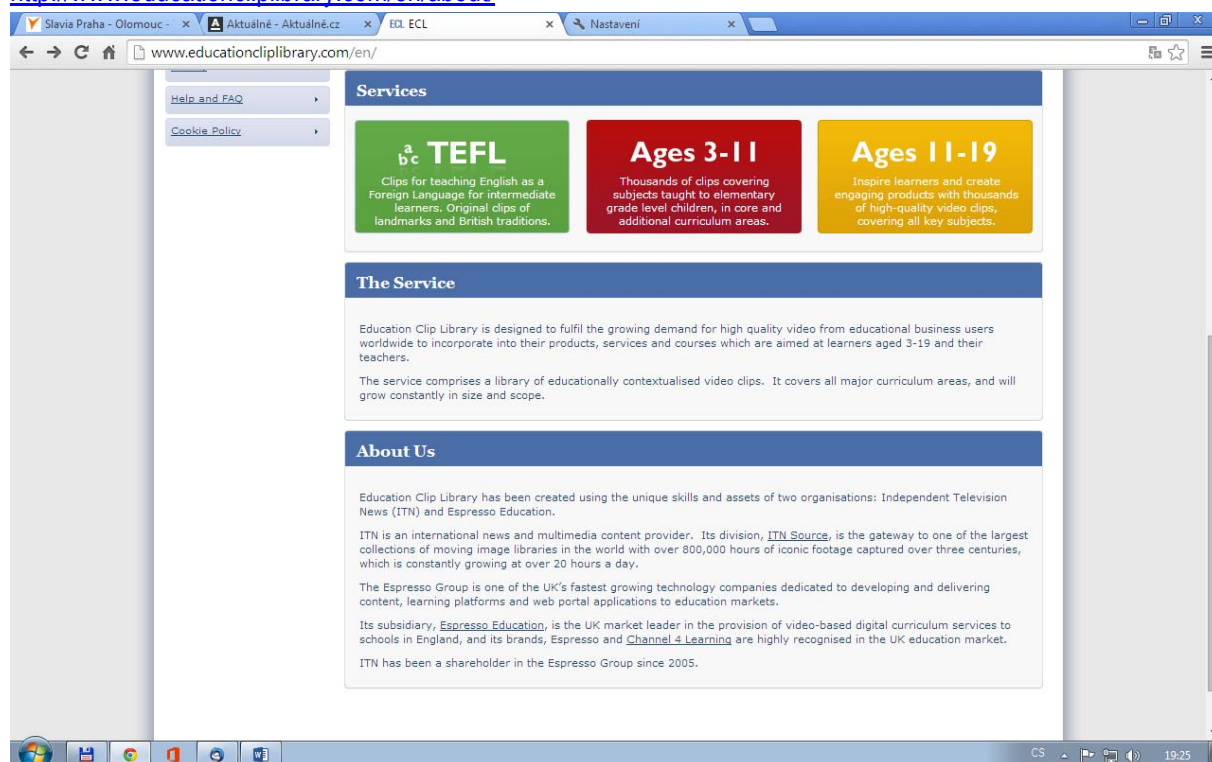
<http://eduklipmansek.blogspot.cz/>

4. Knihovna eduklipů Anglie

Firma ECL je zaměřena na firemní uživatele, kteří pracují na vzdělávacích trzích po celém světě a využívají videoklipy jako atraktivní formát při prezentaci svých produktů, služeb a kurzů. Eduklipy jsou seřazeny dle kategorií a strukturované dle věku cílové skupiny.

<http://www.educationcliplibrary.com/en/about/>

5. Nevada CCEA USA

Rodina vzdělávacích institucí Clark County Education Association (CCEA), Nevadská státní vzdělávací asociace (NSEA) a Národní vzdělávací asociace (NEA) se pyšní širokou členskou základnou (3 000 000 členů). Členství zaručuje přístup k místní, státní a národní síti programů, které uživatelům pomohou dosáhnout profesních a finančních cílů. I tato instituce pracuje s formátem eduklipů – velmi zajímavé jsou animované formáty.

<http://movieclips.com/r69NL-education-theme-videos/#p=1>

6. Holandská eduklip

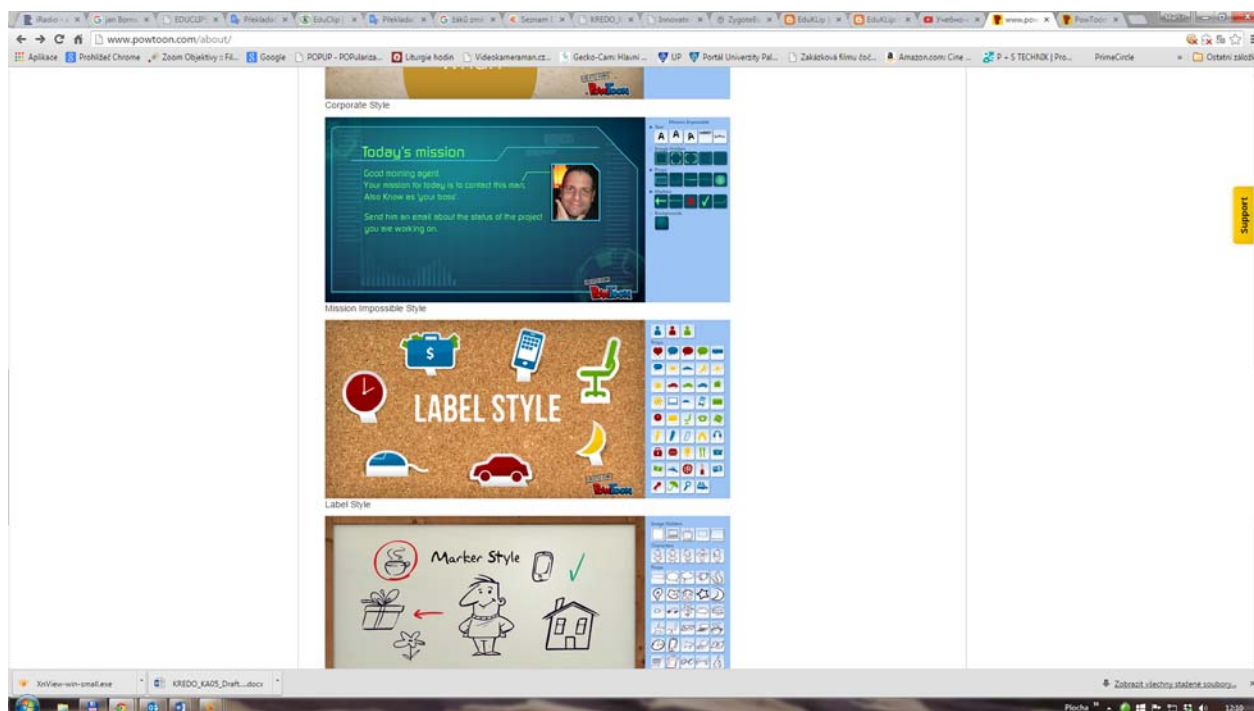
Marnix College je ekumenická škola z holandského Ede. Najdeme zde eduklipy z oblasti ekonomie a tělovýchovy.

<http://economievanstevens.blogspot.cz/2014/12/altijd-wat-wijzer-de-verzorgingsstaat.html>

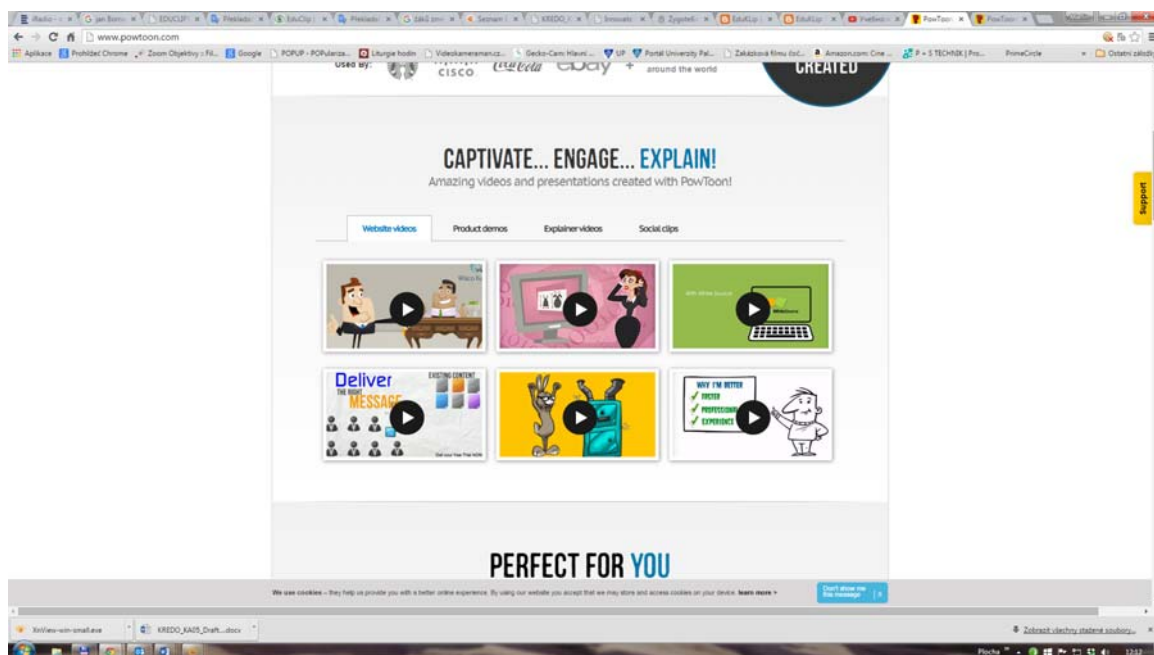
7. Anglická cesta od Powerpointu

Londýnská společnost PowToon nabízí minimalistický, uživatelsky přívětivý a intuitivní prezentační software, který i uživateli s minimálními technickými schopnostmi umožňuje vytvářet profesionální animované prezentace. Ty kombinují klasickou prezentaci a animovaný film.

<http://www.powtoon.com/about>

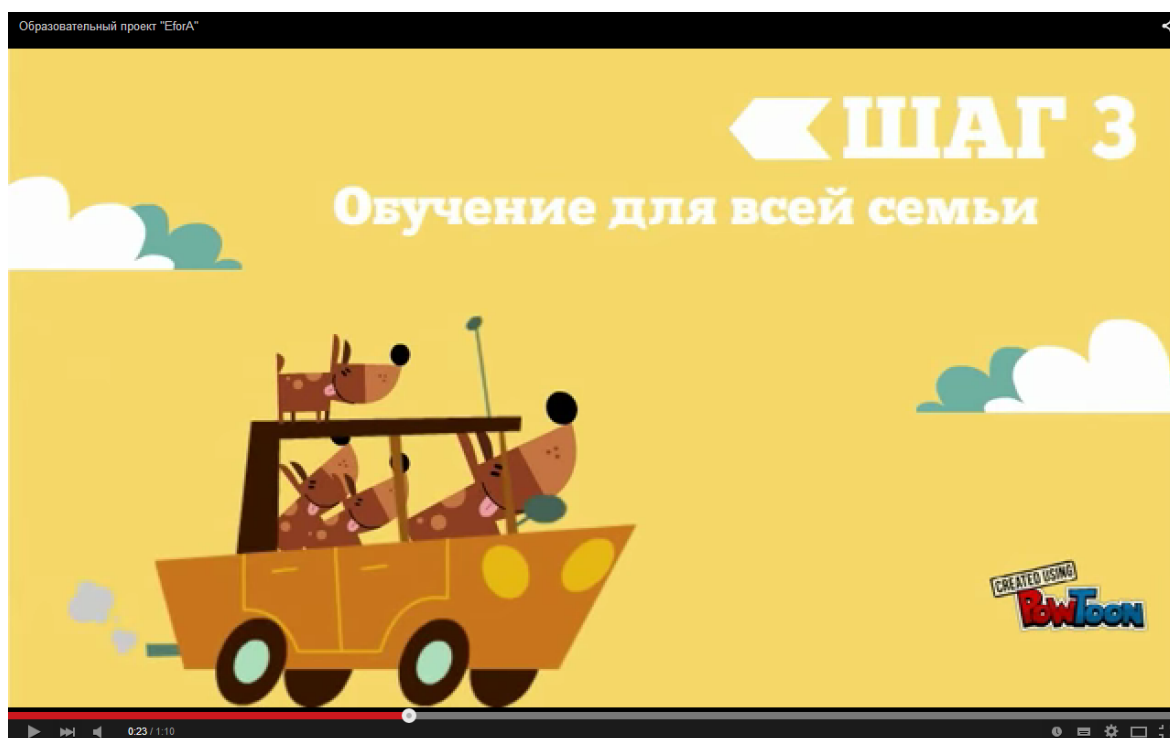

PowToon se orientuje na sféru Obchod i Vzdělávání. Vedle animací zde nalezneme i tutoriály.

O popularitě a globálním využití přesvědčuje i ruská mutace tohoto produktu.

<https://www.youtube.com/watch?v=qQMD0QmmYWw>

8. Německé vzdělávací video

Německá společnost edeos - Digitální Vzdělávání vytváří, publikuje a šíří prostřednictvím stránek e-politik.de animované klipy k politickým otázkám.

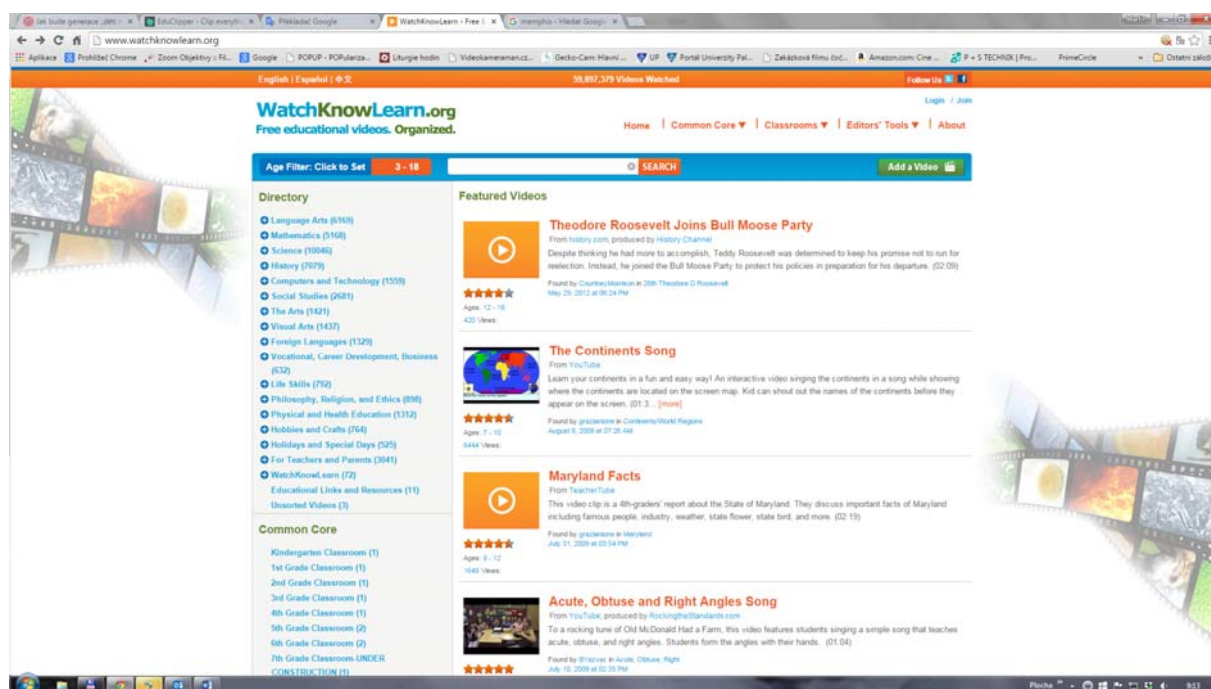
<http://e-politik.de/wissenswerte-animationsclips-zur-politischen-bildung/>

9. Vzdělávací portál USA Memhis

Společnost na stránkách Watch Know Learn poskytuje webovou doménu, na které lze ukládat kategorizovat a hodnotit vzdělávací videa na internetu. Tato služba je zdarma, takže všichni návštěvníci mají volný přístup k video materiálům. Jde o velmi pestrou nabídku vzdělávacích videí se stopáží cca 2 - 3 min. Klipy mají různou kvalitu, především eduklipy z historie jsou však impozantní – velké hrané scény (např. spolupráce s TV kanálem HISTORY).

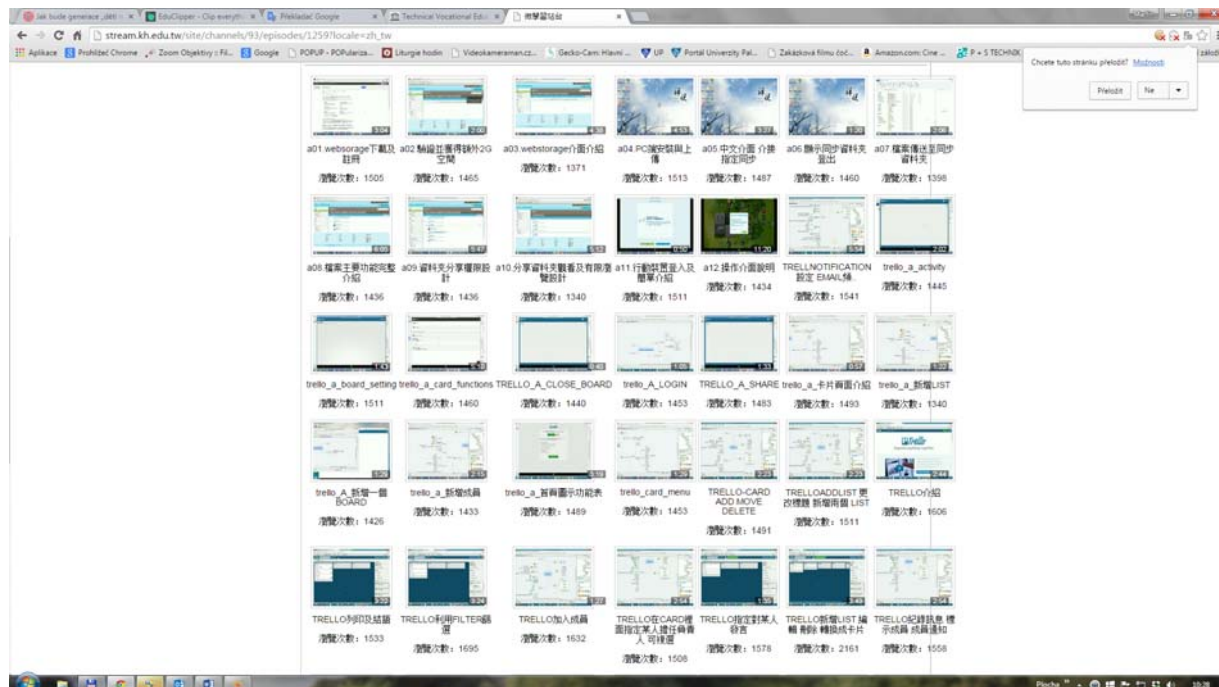
<http://www.watchknowlearn.org/>

10. Čínská varianta

Velmi málo přehledné. ovšem pro Evropana spíše exotické shromaždiště IT aplikací a manuálů v čínském provedení.

http://stream.kh.edu.tw/site/channels/93/episodes/1259?locale=zh_tw

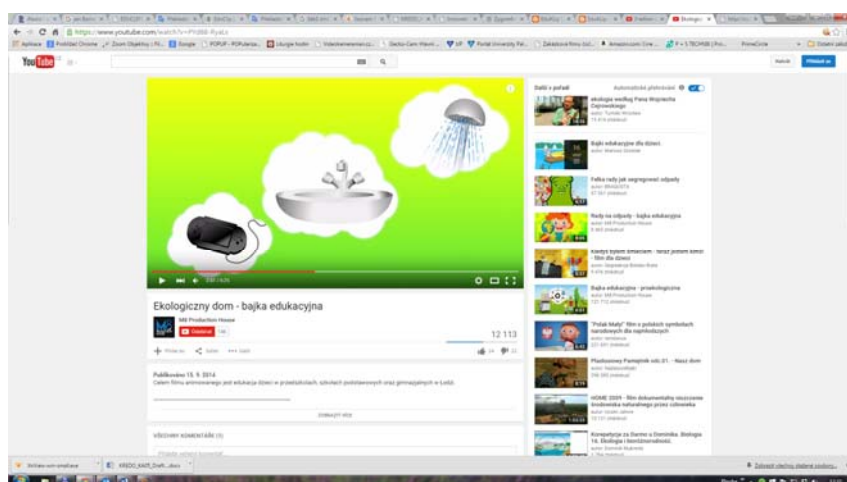
X. Účelové kampaně

Formát eduklipu lze nasadit i pro účelově vymezené promokampaně.

1. Polský ekologický eduklip

Animovaný formát vyhovuje objasnění ekologických pojmů a edukaci jejich řešení.

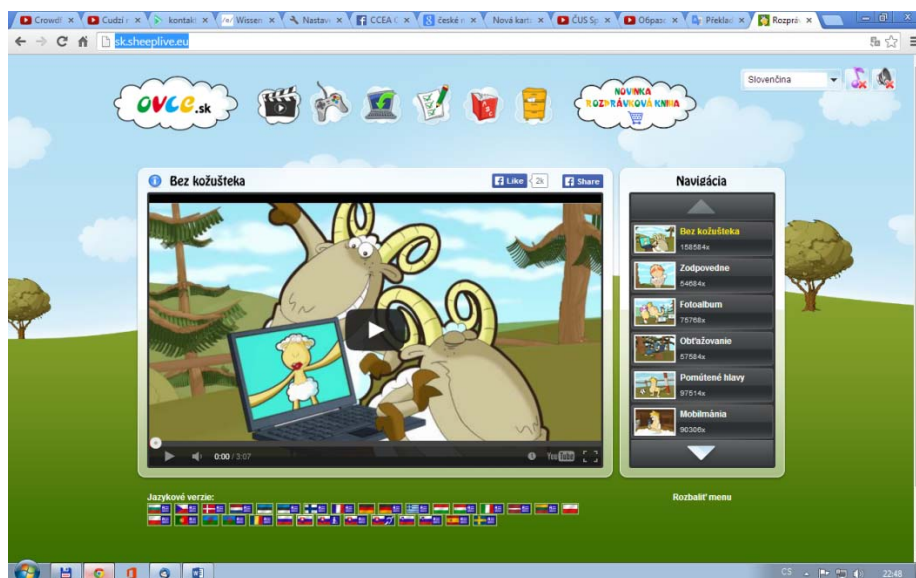
<https://www.youtube.com/watch?v=PYd88-RyaLs>

2. Slovenský eduklip

Problematika kybernebezpečí je zacílena na dětského příjemce, proto je řešena téměř v duchu edukačních večerníčků na ovca.sk.

<http://sk.sheeplive.eu/>

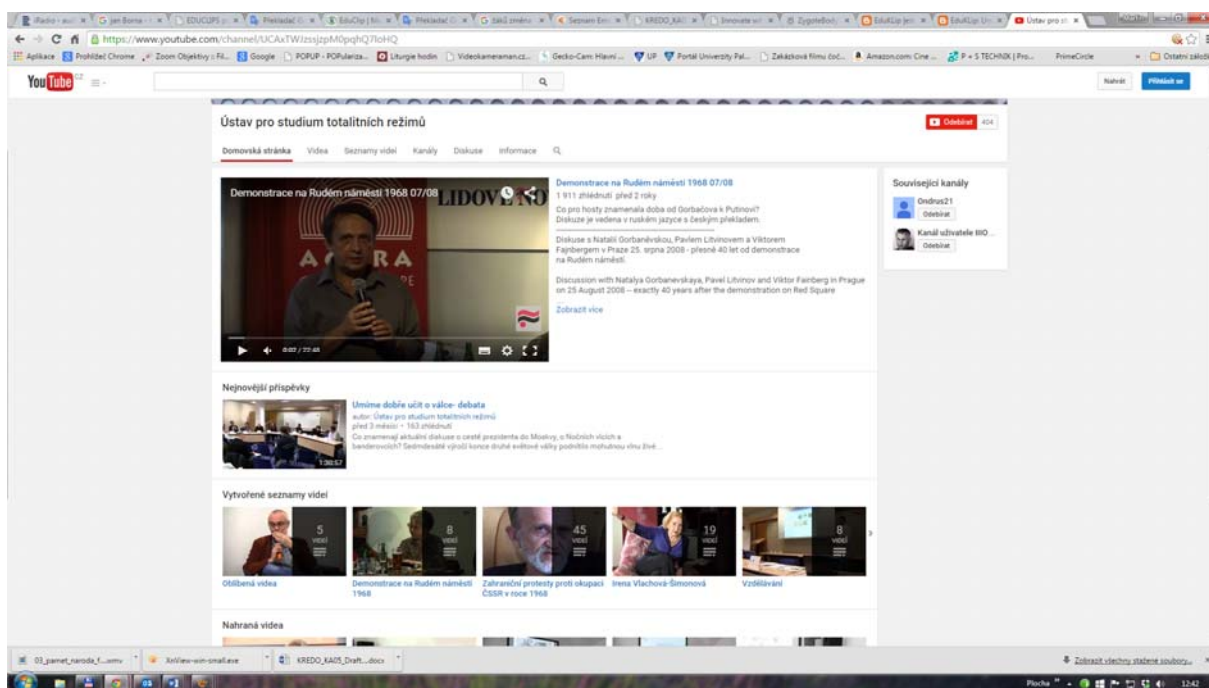

XI. Eduklip v České republice

Využití krátkých vzdělávacích a popularizačních eduklipů navazuje v českém prostředí na zařazování výukových filmů do výuky. Díky rozvoji internetového prostředí může být audiovizuální obsah zařazen jak do prezenční, tak i do distanční formy vzdělání. V tuzemsku lze nalézt několik přístupů k problematice.

1. Ústav pro studium totalitních režimů

<http://www.ustrcr.cz/cs/o-nas>

Klip ve výuce dějepisu

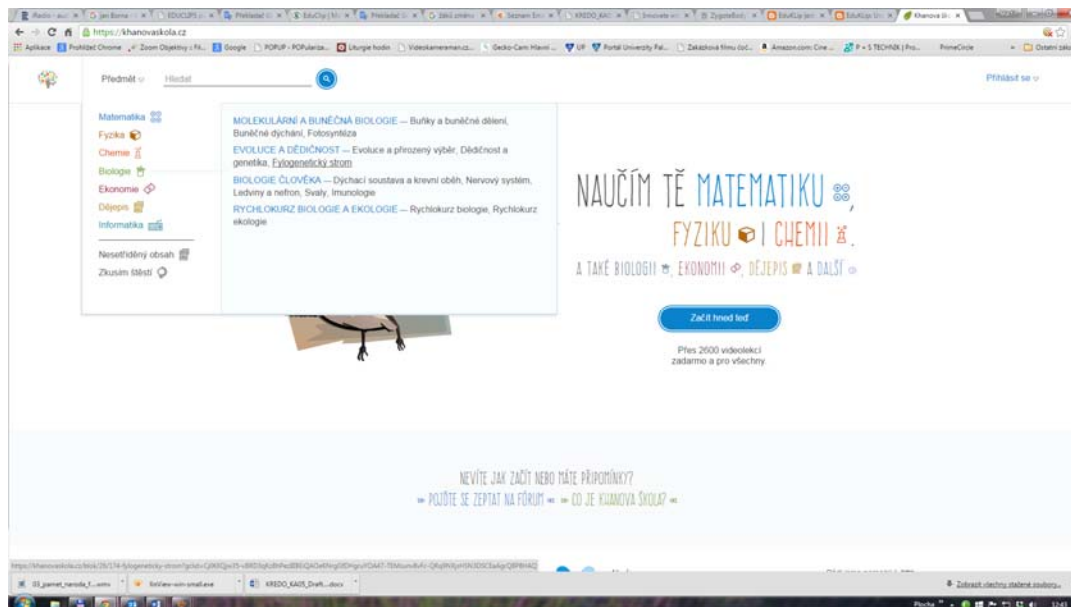
<http://www.pametnaroda.cz/news/detail/id/75>

2. Khanova škola

Forma domácího vyučování kombinovaná s návštěvou školy má americké kořeny. Projekt vymyslel před několika lety americký Ind Salman Khan, v té době finanční analytik. Původně natočil vzdělávací video pro svou sestřenicí, která zápasila s matematikou. Pro velký úspěch natočil další klipy a umístil je na internet, v roce 2009 založil neziskovou organizaci. Na domovském webu je nyní už zhruba čtyři tisíce klipů, téměř tři čtvrtiny se týkají matematiky, přibývá však i materiálů k humanitním oborům. V současnosti videa v USA měsíčně zhlédne šest milionů lidí.

Občanské sdružení Khanova škola se pustilo do překládání populárních videí amerického matematika Salmana Khana, výhledově mají vzniknout i původní české klipy. První klipy se do češtiny začaly překládat loni v roce 2013 a vznikl web khanovaskola.cz. Některé české školy je už začaly využívat.

<https://khanovaskola.cz/>

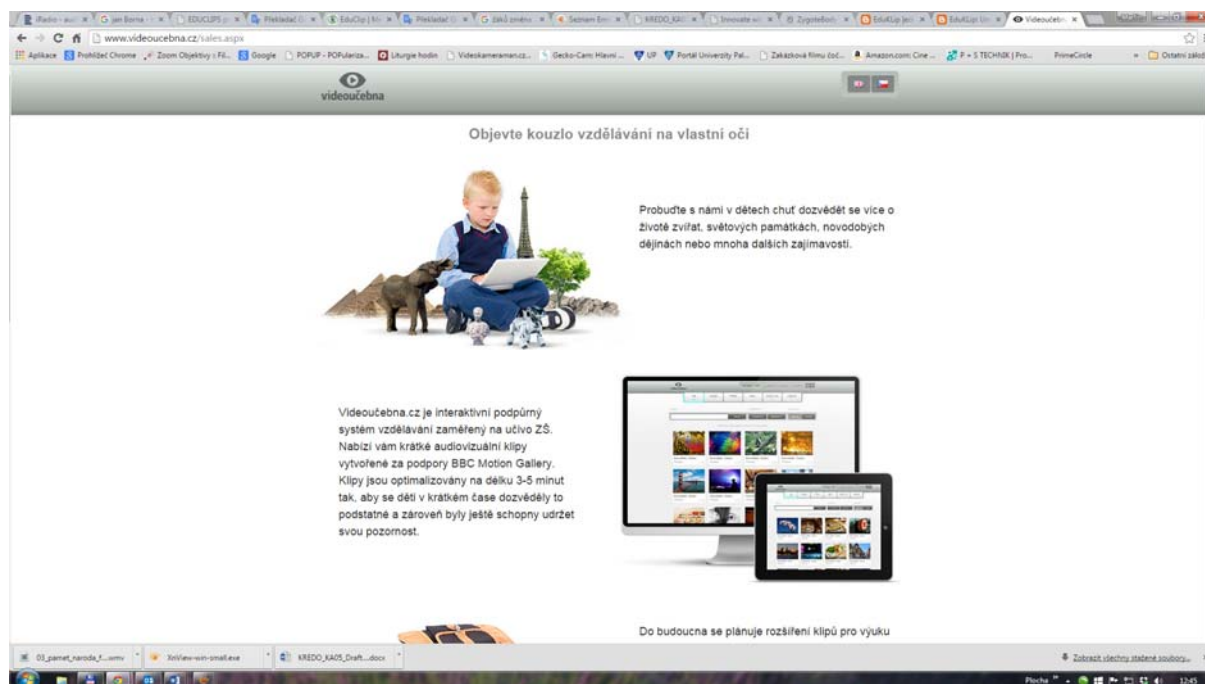
Klipy jsou dostupné zadarmo, určené jsou především pro žáky druhého stupně základních škol a středoškoláky. Student si je může pustit kdykoliv a kdekoliv, nemusí se cítit trapně, pokud něčemu nerozumí. Dají se zastavit a přehrát znovu.

Čeští žáci dostali novou možnost, jak pochopit látku, se kterou mají potíže. Na internetu nyní najdou krátká vzdělávací videa z matematiky či biologie. Videa trvají kolem deseti minut, jsou jednoduchá a srozumitelná. Na obrazovce je vidět tmavá virtuální tabule, lektor je pouze slyšet. Českou verzi projektu podpořila vzdělávací společnost Scio a český Google. V USA s tím některé školy začaly systematicky pracovat. Dochází pak k převrácené výuce, kdy výklad probíhá doma a domácí úkoly s pomocí učitele ve škole. Může se to využít buď jako doučování, nebo i přímo v rámci vyučování.

3. Videoučebna

<http://www.videoucebna.cz/sales.aspx>

Videoučebna.cz je interaktivní podpůrný systém vzdělávání zaměřený na učivo ZŠ. Nabízí krátké audiovizuální klipy vytvořené za podpory BBC Motion Gallery. Klipy jsou optimalizovány na délku 3-5 minut tak, aby se děti v krátkém čase dozvěděly to podstatné a zároveň byly ještě schopny udržet svou pozornost.

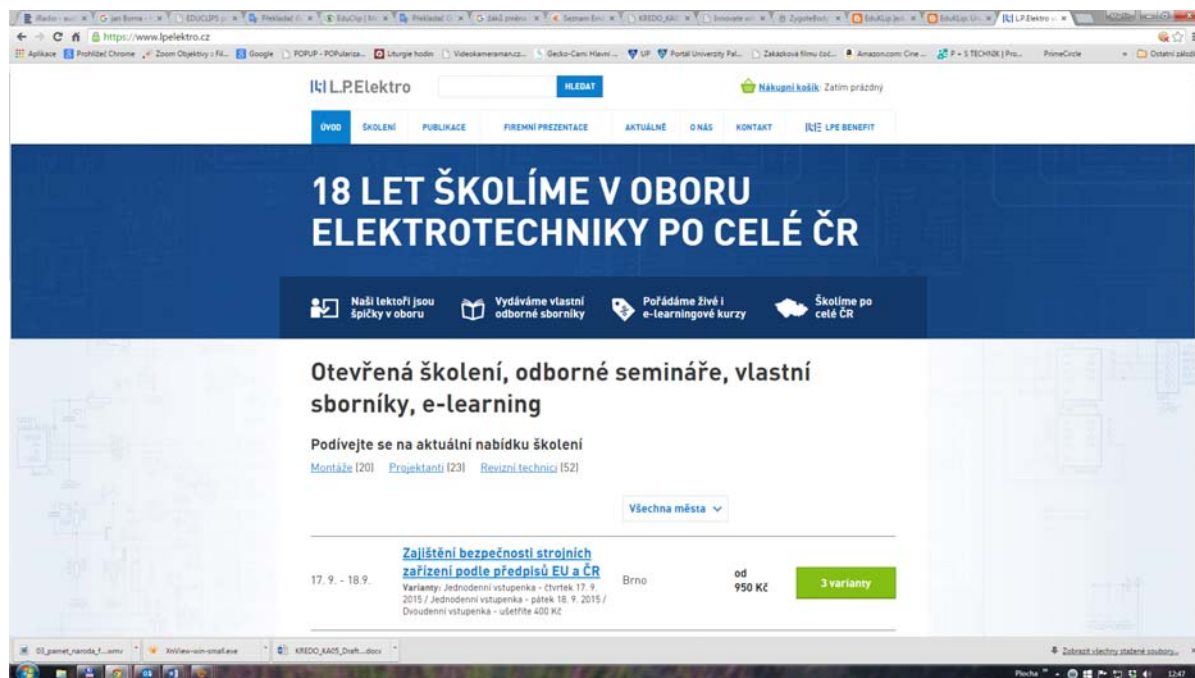
Jedná se o placenou službu, která je členěna v hlavních tématech – Zeměpis, Příroda, Dějepis, Kultura a Angličtina.

4. LP Elektro

Je školicí a vzdělávací společnost v oboru elektrotechniky.

Společnost Elekrika.info pro ni vytvořila vzdělávací klipy. Pro L.P. Elektro připravili čtyři krátké videoklipy, které obsahují odborným a relevantním obsahem prostřednictvím komentáře, fotografií, videozáběrů a doplňujících titulků. Formou jsou nejbližší reportážně pojatým edukativním klipům.

<http://www.lpelektro.cz/>

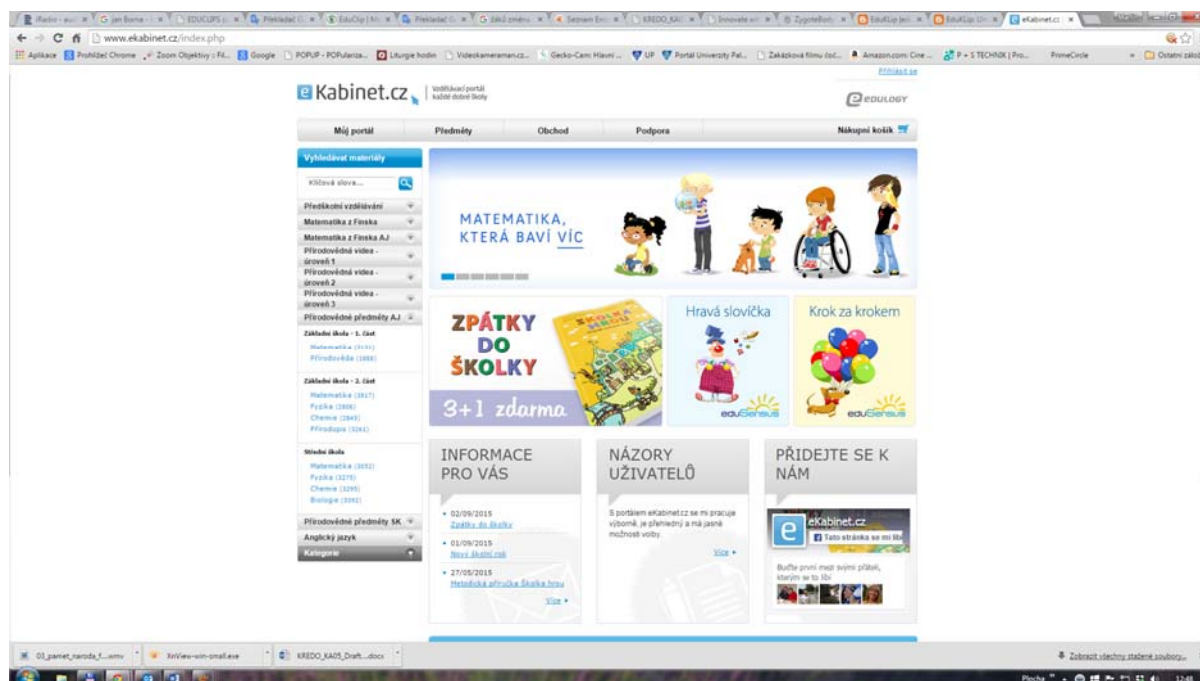
L.P. Elektro jako největší vzdělávací agentura v české elektrotechnice spouští e-learningový projekt do kterého jsou dodávány video obsahy

Koncept klipů byl pojat reportážně tak aby uživatel dostal v rychlém, stručném a názorném sledu pořádnou dávku relevantních informací. Nejde o klasické instruktážní videoklipy. Ty se totiž často vyznačují délkou přesahující pozornost uživatelů na internetu. Zájemce se na materiál může podívat opakovaně.

5. eKabinet.cz

Portál vytvořený jako knihovna multimediálních vzdělávacích pomůcek. Převažuje především animovaná forma zpracování.

<http://www.ekabinet.cz/index.php>

Vzdělávací portál eKabinet.cz je provozován společností EDULOGY, s.r.o. Byl navržen primárně pro školy a učitele, kteří hledají nové a moderní způsoby vyučování a jejich žáky. Cílem portálu je poskytnout školám, učitelům a žákům kvalitní, atraktivní a motivující vzdělávací materiály pro zefektivnění a modernizaci vzdělávacího procesu.

Vzdělávací portál eKabinet.cz představuje komplexní nástroj pro učitele, který slouží k přípravě výukových materiálů, pro práci se žáky během vyučovací hodiny a následně na kontrolu domácích úloh, vypracovaných žáky.

Vzdělávací materiály

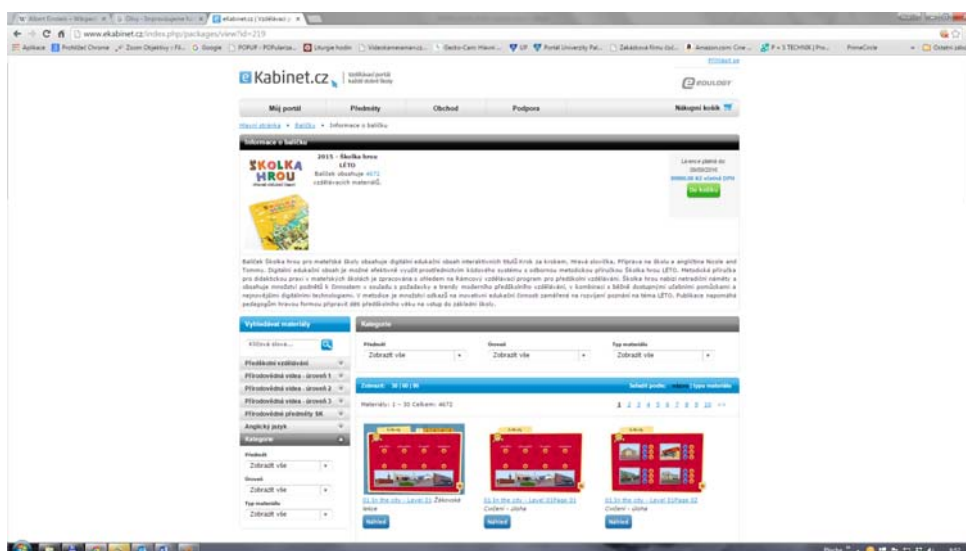
Vzdělávací portál eKabinet.cz obsahuje více než 50 000 profesionálně vytvořených vzdělávacích materiálů z matematiky, fyziky, chemie, biologie, přírodopisu, přírodovědy, angličtiny a dalších předmětů, které jsou přístupné online. Vzdělávací materiály tvoří multimediálně zpracovaný obsah ve formě videí, animací, simulací, 2D a 3D modelů, fotografií, obrázků, interaktivních cvičení a doplňkových materiálů. Materiály na portálu jsou přístupné podle předmětů a úrovní.

Na portálu eKabinet.cz je také více než 5000 vzdělávacích videí pro 1. a 2. stupeň základních škol a střední školy v českém jazyce. Zařazena jsou do jednotlivých oblastí a předmětů (matematika, fyzika, chemie, biologie, přírodopis, Člověk a jeho svět) a do tematických celků dle Rámcového vzdělávacího programu.

Nástroje pro učitele

Portál eKabinet.cz přináší učitelům široké možnosti využití vzdělávacích materiálů. Každý učitel má možnost vytvářet si přípravy na vyučovací hodiny vhodné pro použití s interaktivní tabulí nebo datovým projektorem. Kromě vzdělávacích materiálů umístěných na portálu eKabinet.cz máte možnost začlenit do své přípravy na vyučovací hodinu také vlastní materiály nebo odkazy na webové stránky. Získáte tak ucelený soubor vyučovacích materiálů, které odpovídají jak vašim představám, tak potřebě vašich žáků v rámci konkrétní vyučovací hodiny.

Pro aktivní zapojení žáků do vyučovací hodiny může učitel použít jak interaktivní cvičení ze své přípravy na hodinu, tak úlohy zaměřené na samostatnou práci žáků.

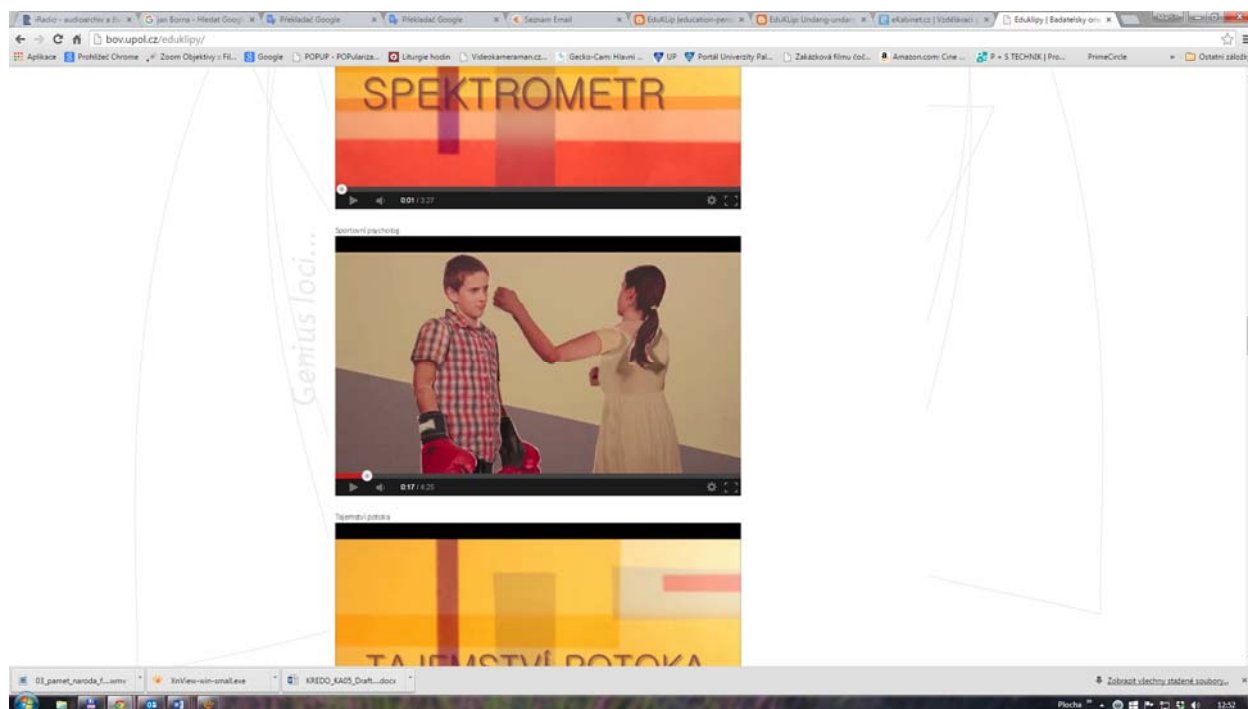
Služba portálu eKabinet.cz je zpoplatněna. Vzdělávací portál eKabinet.cz nabízí možnost zakoupení balíčků digitálních vzdělávacích materiálů z přírodovědných předmětů (matematika, fyzika, chemie, biologie, přírodopis, přírodověda), anglického jazyka a balíčků pro předškolní vzdělávání. Balíčky jsou určeny pro mateřské, základní a střední školy.

6. Eduklip – UP Olomouc

Na půdě univerzity v Olomouci vznikly původní formáty eduklipů. K dnešnímu dni v pilotním projektu vzniklo 50 eduklipů. Díky fakultnímu rozsahu univerzity vznikly eduklipy z nejrůznějších oborů (přírodních, lékařských, humanitní, tělovědných i teologických).

Eduklipy v sobě nesou jak vzdělávací, tak i popularizační sdělení a jsou cíleny na skupinu 12+.

Uplatnění se nabízí jak v univerzitním webovém prostředí EDIS, na stránkách ZŠ, SŠ, tak na otevřených MOOC aplikacích nebo i klasickém televizním prostoru. (úspěšně vysíláno na satelitní TV Kinosvět)

Každý eduklip se věnuje jednomu tématu. Skladebně je eduklip složen z animované úvodní a závěrečné části a publicistického jádra.

Základním rámcem je motiv rodiny (animovaná část), kde vždy máma odpovídá svým dvěma náctiletým dětem na dotěrné otázky. Odlehčenou, humornou a svižnou formou je téma otevřeno, pak následuje setkání mámy - redaktorky s odborníky a vysvětlení problému. Na závěr se divák vrací v animaci do rodiny a didakticky je shrnuto poučení. Je použita plošková animace, kde jsou animovány fotografie a kreslené objekty. Důležitou složkou eduklipů jsou claimy, které graficky upozorňují na klíčové pojmy v tématu.

XII. Virtuální kurzy MOOC

Formát eduklipu lze uplatnit jako jeden z výukových obsahů distančních a virtuálních kurzů.

Pojem MOOC vznikl v roce 2008, a to v souvislosti se zaváděním online spolupráce do praxe v oblasti zvyšování kvalifikace učitelů. Po nesmělých začátcích pod vedením duchovních otců konektivismu Siemense, Downese a Cormiera, do jejichž kurzů se zapojovaly tisíce účastníků, začaly být pro každého volně dostupné kurzy nabízeny i v dalších oblastech vzdělávání. Poté, co se na podzim 2011 dvěma profesorům ze Stanfordu podařilo zapojit do online kurzu umělé inteligence přes 160 tisíc účastníků

MOOC jsou virtuální kurzy, které jsou nabízeny zcela zdarma a přihlásit se do nich může každý, kdo má připojení k internetu a ovládá jazyk, ve kterém jsou nabízeny.

Tento trend používá zkratku MOOC (Massive Open Online Course, česky Hromadné otevřené on-line kurzy). Částečně mění hranice vzdělání. Pokud jde pouze o vědomosti, omezujícím činitelem přestávají být jak finanční náklady, tak kapacity škol, nebo jejich vzdálenost od bydliště studenta. Samozřejmě ne každého, ale takového, kterého mohou např. rodiče živit. Ať už chcete studovat indickou obchodní etiku v Indii, nebo programovací jazyky v USA na Stanfordu, či americkou literaturu na Yale University, bude to stát jen čas a ochotu vrátit se do studijního modulu. MOOC mění svět vzdělání. Pomocí videa, rychlého internetu a vyučujících ochotných dát své vědomosti k dispozici každému, kdo bude mít potřebný talent, chuť a zájem.

Obliba MOOC roste od tzv. early adopterů či počátečních nadšenců k širší veřejnosti. Jména prestižních univerzit, jako jsou Harvard, Yale, MIT (Massachusettský technologický institut) nebo Stanford, přitahují miliony studentů z celého světa. Ti si doplňují vzdělání stávající nebo se jim otevírají úplně nové obzory. Zaměření kurzů se postupně šíří z původně technologických základů přes byznys až po humanitní obory, kde je marxismus zmiňován pouze okrajově, pokud vůbec a kde si také cvičí svaly někteří nositelé názorů konzervativních, neoliberálních a vůbec nevědeckých. Zpětná vazba studentů je stále lepší od zápisu až po zaslání diplomu.

Koncept přitom jen navazuje na dálkové studium, které bylo rozvinuté i u nás, pouze využívá nejnovější technologie. V případě, že si chcete doplnit vzdělání, vyberete si na internetu vhodný kurz, v tuto chvíli v naprosté většině případů zdarma, zapíšete se a pak čekáte, než vás vyučující e-mailem přivítá v zahájené výuce. (Objevují se úvahy o možném zpoplatnění, ale zatím se o něm vážně neuvažuje).

Potom si po dobu trvání kurzu jednou týdně sednete k počítači a podíváte se na video přednášku a podle vlastního zaujetí se ponoříte do přiložené literatury. K dispozici jsou obvykle dokumenty od poznámek vyučujících až po doporučené knihy. V případě nejasností je k dispozici on-line fórum, kde podobné problémy pravděpodobně řeší řada spolustudentů. V průběhu studia vyplníte nějaký ten test, případně napíšete seminární práci. A na konci, splníte-li všechno potřebné a stojíte-li o oficiální dokumenty, si zažádáte o diplom.

Model byl inspirován britskou Open University, která své posluchače vzdělávala prostřednictvím BBC radia a televize. Komerční televize to nezajímalo. Modernějším následovníkem Open University se stala Khan Academy, v jejímž rámci někdejší investiční bankéř z Wall Street učil svoji neterť přes videa, umístěná na Youtube, matematiku. Dotáhl to k 355 milionům zhlédnutých videí. Obdržel podporu Billa Gatese a jeho manželky. Umístil se v žebříčku 100 nejvlivnějších lidí roku 2012 týdeníku TIME.

A pak už přišly MOOC. Termín vznikl v roce 2008, opravdový průlom se nicméně podařil až univerzitě Stanford. Na její kurz »Úvod do umělé inteligence« se na podzim 2011 přihlásilo na 160 tisíc studentů. Jeho tvůrce Sebastian Thrun

založil platformu na studium skrze MOOC pojmenovanou Udacity. Jeho kolegové ze Stanfordu Andrew Ng a Jennifer Widom pak spustili Courseru, dnes jeden z nejnavštěvovanějších serverů. Na pole záhy vstoupilo univerzitní trio MIT, Harvard, Berkeley s platformou EdX, a boom mohl začít. Platformy se přetahovaly o studenty, investoři se přetahovali o platformy a na univerzitách v Americe i jinde ve světě se přetahovali modernisté s konzervativci, zda na tento trend naskočit a jak.

Lídrem je v současnosti Coursera, která – přes dosavadní neexistenci obchodního plánu – od investorů získala přes 80 milionů USD a v současnosti se chlubí šesti miliony zaregistrovaných posluchačů. Daleko za ní, co do počtu otevřených kurzů i posluchačů, je její americká konkurence. Existuje peloton ostatních, většinou národních platform, např. v Británii FutureLearn. V Německu je Iversity, v Austrálii Open2Study, ve Španělsku Miriada X. Další se pak otvírají, mj. ClassCentral nebo MyEducationPath apod.

Odpůrci internetového vzdělávání tvrdí, že on-line výuka nikdy nemůže nahradit výuku klasickou a že kontakt mezi studenty a vyučujícími musí zůstat maximálním způsobem zachován. Na vlně skepticismu se vezou nejslavnější evropské university, jako je Oxford a Cambridge, které se připojují jen velmi pomalu a s nechuť. Vyčkávací strategii zvolily i vysoké školy v Česku. Zda MOOC opravdu způsobí revoluci, bude ale více záležet na tom, jaký benefit a jakou kvalitu vzdělání nakonec dodá svým studentům. Myšlenka nejlepšího možného vzdělání je lákavá. Časopis TIME popsal MOOC jako »Břečťanovou ligu pro masy«. A co je tato liga? Deset univerzit na východním pobřeží USA.

Masivní otevřené on-line kurzy (MOOC) patří mezi trendy, které zásadním způsobem mění systém vzdělávání, a to od středních škol až po univerzity nebo celoživotní učení. Člověk se může přihlásit do libovolného kurzu a studovat to, co ho baví nebo živí. Cílem většiny lidí přitom není získat nějaký certifikát (i když i to může být důležité), ale především se naučit něco nového, sledovat trendy nebo se jen nechat inspirovat druhými.

MOOC kurzy jsou oblastí, která se mimořádně rychle a dynamicky rozvíjí a mluví se o tom, že by do určité míry mohly nahradit klasické formální vzdělávání – proč si nechat vykládat matematiku od někoho jiného, než od Khana, chodit na fyziku jinak než na MIT atp.? Učitelé by se v takovém modelu stali spíše určitými kurátory či manažery vzdělávání. I když o takovém modelu lze mít nejrůznější pochyby, je jisté, že podobné vzdělávací aktivity budou do formálního i celoživotního vzdělávání vstupovat stále více a intenzivněji.

Příklady

V současné době existuje celá řada různých vzdělávacích prostředí nebo přístupů, jak k realizaci velkých kurzů přistupovat.

Projekt Codecademy

<https://www.codecademy.com/>

Má za cíl naučit lidi programovat. Podporovány jsou jazyky JavaScript, jQuery, PHP, Python, Ruby a člověk se může naučit tvořit také webové projekty nebo pracovat s API. Vše se odehrává v okně prohlížeče, které simuluje vývojové prostředí či kompilátor. Po malých krocích se student seznámí s jazykem od úplných základů až po středně pokročilé aplikace. Vše je řešeno interaktivní, hravou a zábavnou formou. Pokud se chce člověk naučit programovat, není lepší volba než tento plně automatizovaný projekt.

Coursera

<https://www.coursera.org/>

Představuje jednotné rozhraní pro kurzy velkých světových univerzit. Kurzy zde nabízejí Princeton, Yale, GIT či Stanford a velké množství univerzit z celého světa. Nabídka není zaměřená jen na IT, ale také na další obory, jako je umění, pedagogika a řada dalších. Jednotlivé kurzy se typicky skládají z videí, oporných textů a případně skript. Studenti píší eseje a dělají testy. Po průchodu kurzem je možné získat certifikát o absolvování.

edX.org

<https://www.edx.org/>

Za projektem stojí například univerzita Berkeley, MIT či Harvard. Celé prostředí je laděné více jako klasická univerzita, takže předměty mají prerekvizity, jsou časově náročné a i obsah je relativně náročný. Zaměření kurzů je především na informatiku, fyziku a příbuzné obory. Zajímavostí je pak edX Code, což je open source platforma pro vývoj vlastních vzdělávacích kurzů. Pokud tedy někdo chce vytvořit kurz ve světovém formátu, je právě toto jedna z možností, jak toho dosáhnout.

Khan Academy

<https://www.khanacademy.org/>

Ta není založená na myšlence velkých univerzitních kurzů, ale snaží se jít od základních až po vysoké školy zajímavou formou výuky. Opět stojí silně na videu, výuku garantují jednotliví lidé, kteří něčemu rozumí nebo něco umí. Výuka pokrývá téměř vše, na co si člověk vzpomene. V Česku existuje komunita, která vydává české titulky, což opět studium činí srozumitelnějším a pochopitelnějším, zvláště pro mladší frekventanty.

Udacity.

<https://www.udacity.com/>

Toto prostředí stojí silně na videu a je doplněno interaktivními prvky, jako je možnost psát vlastní zdrojový kód či odpovídat na otázky v testech. Zaměření projektu je na ICT, matematiku, přírodní vědy a design.

XIII. Případová studie – vývoj produktu Eduklip pro UPOL

Jako jeden z členů realizačního týmu a autor myšlenky realizace původního pilotního českého eduklipu se pokusím o popis vývoje produktu, který může sloužit jako modelový projekt pro vývoj AV popularizačního obsahu na vysokých školách v ČR.

1. Východiska

Úvaha nad formátem krátkého audiovizuálního vzdělávacího modulu probíhala již během příprav a realizací několika ESF projektů na půdě UP Olomouc od roku 2010. Obecně panovala shoda o obsahu, ale nebyla jasná ani zřejmá forma. V první etapě bylo potřeba provést analýzu takového formátu jinde. Přestože bylo možno očekávat rozmanitost, výsledky byly někdy až bizarní. Např. ruský Eduklip Platonovy výuky jako televizní inscenace nebo čínské stránky přeplněné eduklipy k IT aplikacím. Jednoznačně nejzásadnější inspirace byla shledána u produktů britské BBC. Jak po stránce obsahové i formálního zpracování.

2. Koncepce

Hledání vlastní cesty k osobitému tvaru eduklipu bylo umožněno díky zapojení do projektu PUP UP v letech 2012 - 2014. Podařilo se vytýčit základní postuláty obsahové i stavebně formální koncepce.

Díky projektům POP UP a BOV mohl začít plně pracovat vývojový tým. Ústředním zadáním bylo vytvoření osobité české varianty eduklipu. Jako cílová skupina byly stanoveny děti ve věku 12+. Současně byla stanovena stopáž dílu - 2 min.

3. Obsah

Po dlouhých rozpravách bylo odsouhlaseno, že způsob sdělení ponese vzdělávací i popularizační informaci. Dále bylo jasně definováno, že nejde o formát, který by měl nahrazovat výukové prostředky, ale nástroj, který bude problematiku, téma otevírat – promovat. Také byl eduklip dramaturgicky rozdělen na části informační a příběhovou. Důležitým akcentem eduklipu bylo téma rodiny.

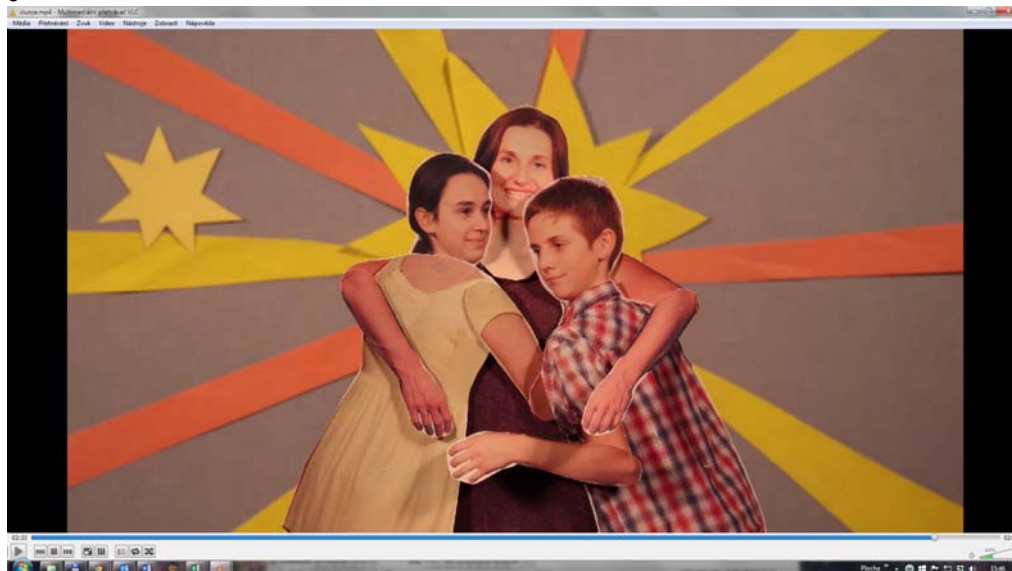
4. Forma

S ohledem na zvolenou cílovou skupinu byly akcentovány prvky barevnosti rytmiky a humoru. Příběhová část byla řešena animací – plošková animace s využitím fotografií postav. Díky „švankmajerovské“ metodě se obě části spojují a navzájem komunikují. Informační část měla charakter reportážní a byla obohacena o postprodukční grafiku – textů a objektů. Byly vytvořeny úvodní a závěrečné titulky. Během celého dílu se pracuje s doprovodnou rytmickou hudbou.

5. Dramaturgie

Každý díl vychází ze stejného rámce. Máma má dvě děti ve věku cílové skupiny (chlapec 12 let, dcera 15 let) a v animované příběhové části se dostanou k problému. V reportážní části jde máma za odborníky zjistit odpovědi. Na závěr v animované části máma dětem vysvětlí problém. Jak ve slovní i grafické práci je prostor pro nadsázku, glosování a humor.

6. Realizační tým

Sestavení realizačního týmu bylo vzhledem k složitosti zvolené technologie celkem náročné.

Tým měl následující složení:

Dramaturg

Produkční

Kameraman

Zvukař

Stříhač

Grafik

Animátor hl

Animátor asist.

Redaktorka

Role – Matka, dcera, syn

7. Témata

Ústředním východiskem byla skutečnost, že projekt POP UP byl celouniverzitní. Každá fakulta měla svého garanta výukových modulů, který navrhoval témata a také možné respondenty. Tím byla zajištěna pestrost zvolených obsahů.

Lékařské

Přírodovědné

Tělovědné

Filozofické

Teologické

Právní

Pedagogické

8. Realizace

Po stabilizaci výrobního postupu byl štáb schopen vyrábět 2 díly měsíčně. Největší časové úskalí přinášela animace a vytiženost odborníků respondentů. Finanční náročnost na výrobu dílu činila cca 40 tisíc korun včetně zkomponované hudby. V průběhu projektu BOV již nebyly zastoupeny všechny fakulty univerzity, ale u deseti dílů byl implantován komentář ve znakové řeči. Vlastní štáb se během druhého projektu stabilizoval a výrobně i termínově synchronizoval.

a. Rozpočet

Preprodukce 5 000,-

Produkce 15 000,-

Postprodukce 20 000,-

b. Natáčecí plán

Preprodukce 3 dny – námět, respondenti, scénář, animace, storyboard

Produkce 1,5 den – 1 natáčecí den, 0,5 dne dotáčky

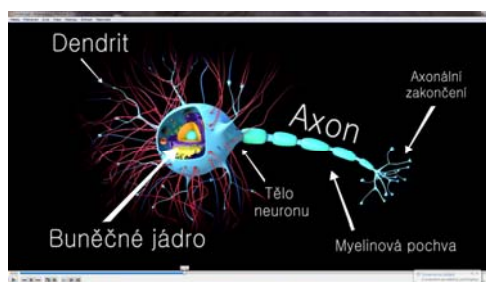
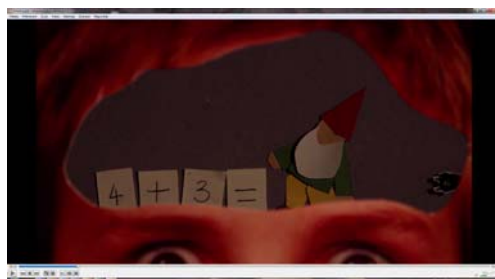
Postprodukce 5 dní – 3 dny animace, 2 dny grafika, 1 den zvuk, 1 den kompletace

9. Užití

V období 2012 až 2015 bylo celkem vytvořeno 50 dílů eduklipů. Jednotlivé díly jsou umístěny na webech projektu a webu vědy a výzkumu UP Olomouc. Paralelně jsou eduklipy používány v Pevnosti poznání, kde si je stahují pedagogové škol se zájmem o popularizaci vědy a zkvalitnění výuky. Celý realizační tým se shodl na chuti pokračovat v realizaci dalších dílů – avšak v jiném než zkušebním modu. Tedy s jasným koncepčním vytvářením multimediální vzdělávací knihovny modulů.

<http://bov.upol.cz/eduklipy/>

XIV. Náhled

XV. Závěr

Téma eduklipu otevírá širší problematiku vzdělávacích modulů. Potvrzuje se trend užitnosti stopážově kratších formátů. Osvědčuje se forma popularizační filosofie oproti čistě didaktickým dokumentům. Při pohledu na zahraniční lze vnímat celosvětový trend výroby takovýchto modulů. Je nutné přiznat, že lze pod pojmem Eduklip nalézt nesouměřitelné útvary. Jen těžko lze poměřovat profesionální produkci BBC nebo klipy kanálu History s výtvary žáků a studentů v rámci dílny nebo soutěže. Také je možné vedle sebe spatřit invenční edukační videa a klasickou mluvící hlavu učitele před tabulí.

V přiložené studii jsou mapovány modelové přístupy k formátu Eduklip. Nalezneme zde tři základní proudy:

1. Vzdělávací
2. Zábavný
3. Obchodně – komerční

Ad1. První skupinu reprezentují především univerzity a vzdělávací instituce. Lze zde nalézt propracované systémové koncepty Harvardské univerzity nebo skromnější počiny menších škol jako například holandská ekumenická škola Marnix College.

Základním impulzem tvorby edukačních materiálů, do nichž jsou eduklipy komponovány, je potřeba distančního způsobu výuky jako například indonéská tradice (Sekolah Manajemen).

Vedle těchto uzavřených systémů, které jsou vázány na vzdělávací instituce, se prezentují knihovny vzdělávacích materiálů a zde jsou eduklipy také hojně využívány. Většinou jsou materiály přístupné po registraci a úhradě poplatků. Charakteristickým příkladem je firma ECL, která na svých stránkách představuje obsáhlou knihovnu, která je navržena tak, aby splnila rostoucí poptávku po kvalitním videopořadu pro uživatele po celém světě, se zaměřením na studenty ve věku 3-19 let a samozřejmě i jejich učitelů.

Českou obdobou takové knihovny je projekt eKabinet.cz, který nabízí už prefabrikované moduly výukových materiálů pro jednotlivé věkové kategorie a obory. Ale například set pro Mateřskou školu přijde na necelých 90 tisíc korun, což nezanedbatelná položka v rozpočtu běžné MŠ v českých podmínkách. Obdobně Videoučebna opět se jedná o placenou službu, kterou pedagogové ocení. Je přehledně členěna v hlavních tématech – Zeměpis, Příroda, Dějepis, Kultura a Angličtina.

Jinou filosofii volí Clark County Education Association je vzdělávací asociace, která ve své knihovně má videopořady volně ke stažení. Do knihovny je také otevřený přístup s vlastními videopříspěvky a proto je těžké sjednotit obsahovou a formální úroveň vzdělávacích materiálů.

Zajímavým kompromisem je německá cesta, kdy výrobu eduklipů a správu knihovny zajišťují finance získané od sponzorů. Německá společnost Edeos představuje politická témata a právě obsahová náplň a možnost dosahu je pro sponzory zajímavá.

Obdobně lze ocenit přístup některých televizních společností, které na svých webových stránkách nabízejí knihovny eduklipů nebo vzdělávacích videí. Nalezneme zde také nejrůznější přístupy. Britské BBC potěší vysokým standardem a nepotěší vázaností na země Commonwealth-u. Naopak televizní kanál Da Vinci Learning se spojil dalšími televizemi. Da Vinci Learning je inovativní a unikátní vzdělávací televizní kanál, která klade důraz na celoživotní cestu učení.

Oslovuje miliony diváků po celém světě, dnes je vysílán v 16 lokalizovaných verzích přes více než 100 zemích. Kanál je však vázán na satelitní a kabelové operátory a proto se zde pracuje s registrací a poplatky.

Televize mohou mít web kanál pouze jako odkládiště již vysílaných pořadů (archiv), což je třeba cesta České televize, nebo internetové prostředí využívají aktivněji. Překvapivě modelový příklad nabízí mediální dům Rajshri Entertainment, který vlastní televizní, filmovou i knižní produkci. Tento indický gigant hledá cesty jak pracovat v oblasti vzdělávacích modulů. Nejdříve buduje samostatné kanály, které se problematikou zabývají, ale následně podepsaly smlouvu se společností Microsoft, aby představila své video obsahu na nedávno obnovené MSN Indie.

Podobně celoplošně pracují i celonárodní kampaně, kde stát zajišťuje finanční krytí celého projektu a také je schopen garantovat jednotné zpracování. (počítačová osvěta na Slovensku a polské ekologické eduklipy)

Nalezneme také zcela volně přístupné knihovny vzdělávacích videí. Za všechny je třeba jmenovat projekt Khanova škola, která má svou mutaci i českém prostředí, kde jsou původní videa opatřeny titulky. Portál je velmi dobře strukturovaný, zájemce postupuje po obsahovém stromu ke svému videu. Velmi podobný altruistický přístup lze vysledovat i u projektu WatchKnowLearn.

Ad2.

Je pozoruhodné, že zábavný princip práce s eduklipem podporují i univerzitní domy. Celo národní soutěž tvorby eduklipů je španělskou doménou. Do akce je zapojeno několik španělských vysokých škol a státních institucí. Vzdělávací princip je zde ukryt v rozvoji ke kreativě myšlení a audiovizuální zdatnosti.

Potenciál eduklipu pochopila nadnárodní společnost Sony music, která využila kvazi vzdělávacího prostředí („jak se co vyrábí“) k vytvoření zábavného portálu. Formou „šíleného výukového videa“ cílí na věkovou skupinu, kterou například česká televize opouští 12+. Angažovala populární hudebníka Roba z dvojice Rob a Badshah. Zatímco Badshah psal texty na verzi pro mladší diváky, tak Rob inklinoval k vizuální tvorbě hudebního videa. Tuto zkušenost uplatnil u tvorby videí pro Sony music.

Ad3.

Využití formátu krátkého vzdělávacího videopořadu požívá množství soukromých především vzdělávacích a školících společností. Jako příklad lze uvést model tuzemské L.P. Elektro, která do svých vzdělávacích kurzů komponuje eduklipy z oblasti výuky elektrotechnických témat.

Ze zahraničních příspěvků uvedu americká společnost Zygot Media Group, as. Nabízí profesionálně zpracované 3D anatomické výrobky aplikace on-line, v televizní vysílání, filmy, počítačové hry, vzdělávací software, a ve zdravotnických ilustracích a animacích.

Vedle hotových produktů lze také zobchodovat „know how“ a nabízet software pro realizaci vlastních vzdělávacích video modulů. Anglická společnost PowToon nabízí co nejvíce minimalistické, uživatelsky přívětivé a intuitivní prezentační software, který umožňuje někdo s žádnými technickými nebo návrhářské schopnosti vytvářet poutavé profesionální animované prezentace. Společnost představuje model, který je velmi efektivní a natolik obecný, že je přenosný v jakémkoliv jazykovém nebo kulturním prostředí.

V českém prostředí nechybí kreativita, ale bohužel se nedostává systematickosti. Krátké vzdělávací audiovizuální obsahy vznikají, ale nemají příliš ambicí na překročení lokálního rámce místa vzniku. Česká republika postrádá jednotnou linii a metodiku tvorby eduklipů. Je zcela nemyslitelné přijmout obdobnou společnou strategii vzdělávacích institucí a ministerstva jak tomu bylo ve Španělsku od roku 2010 při vzniku Strategie mediální gramotnosti v digitálním zábavní společnosti...atd. Parciální a ekonomicky profitní zájmy převažují nad celostátním strategickým modelem.

V českém prostředí lze nalézt mnoho převzatých zahraničních videí (produkty BBC), kdy vznikají pouze jazykové mutace. Problematikou se zabývá forma distančního vzdělávání, která je však okleštěna dvěma bariérami. Komerční společnosti zákonitě hlídají především své finanční ukazatele. Proto nelze očekávat komplexní řešení. Lokální výrobci škol a vzdělávacích domů pokrývají tvorbou své potřeby.

Naprosto překvapivě se představila snaha Ústavu pro studium totalitních režimů, kde především v teoretickém exkurzu lze dohledat mnoho zajímavých poznatků a návrhů. Současně je nutné konstatovat, že praktického naplnění se právě tento úřad v oblasti digitalizace a zapojení video materiálů asi nedočká.

Velké očekávání přináší princip otevřené univerzity (otevřené kurzy MOOC). Koncept přitom jen navazuje na dálkové studium, které bylo rozvinuté i u nás, pouze využívá nejnovější technologie. V případě, že si chcete doplnit vzdělání, vyberete si na internetu vhodný kurz, v tuto chvíli v naprosté většině případů zdarma, zapíšete se a pak čekáte, než vás vyučující e-mailem přivítá v zahájené výuce. Obliba MOOC postupně roste a systému přibývají jména prestižních univerzit jako je americký Harvard, Yale, MIT (Massachusettský technologický institut) nebo Stanford přitahují miliony studentů z celého světa. Ti si doplňují vzdělání stávající nebo se jim otevírají úplně nové obzory. Zaměření kurzů se postupně šíří z původně technologických základů přes byznys až po humanitní obory.

Vzdělávací otevřené on-line kurzy (MOOC) patří mezi trendy, které zásadním způsobem mění systém vzdělávání, a to od středních škol až po univerzity nebo celoživotní učení. Člověk se může přihlásit do libovolného kurzu a studovat to, co ho baví nebo živí. Cílem většiny lidí přitom není získat nějaký certifikát (i když i to může být důležité), ale především se naučit něco nového, sledovat trendy nebo se jen nechat inspirovat druhými.

V českém univerzitním prostředí vznikl zajímavý pilotní projekt – původního českého eduklipu. Na půdě univerzity v Olomouci se zrodil díky projektům ESF formát eduklipu. K dnešnímu dni v pilotním projektu vzniklo 50 eduklipů z nejrůznějších vědních oborů (přírodních, lékařských, humanitní, tělovědných i teologických).

Edukliny v sobě nesou jak vzdělávací tak i popularizační sdělení a jsou cíleny na skupinu 12+. Zmíněná cílová skupina byla analyzována na 60 žácích a studentech při projekci eduklipů a byly potvrzeny stěžejní stavební teze eduklipu. Vyplněné dotazníkové materiály i záznamy pohovorů dokázali následující prioritní oblasti dramaturgie eduklipu.

1. Animace – jiný způsob vnímání (vzbuzení zájmu)
2. Příběh – ztotožnění (jazyk, návyky, chování a konflikty postav)
3. Rytmus – naladění, uvolnění (zájem o obraz)
4. Humor – odlehčení a cesta k tématu (pozornost)
5. Klaimy – nelineární dlaždicové čtení
6. Stopáž – přijatelná, možnost mobility, opakování

Protože tvorba pilotních eduklipů vznikla v rámci projektů ESF jsou to produkty určené k veřejnému užití a jako otevřené výukové materiály budou používány. Také detailnější vývojové aspekty tvorby produktu jsou na vyžádání k dispozici.

Zajímavou zkušeností vývoje cyklu eduklipů na UP Olomouc byla spolupráce a provazba s Českou televizí. Bohužel dlouhé více než tříleté hledání společné řeči se nezdařilo. Rozhodujícím nesouladem nebyla otázka finanční, ale skutečnost, že cílová skupina 12 + není ve veřejnoprávní televizi ČR příliš preferována. Proto byly eduklipy náhradně alespoň odvysílali na dokumentární televizi Kino svět.

Z výše uvedeného a podpořeno referenčními projekty s dotazováním cílové skupiny vnímáme, že televizní medium ani obohaceno o webové prostředí není platforma, kde by se formát eduklipů měl nacházet. Mnohem efektivnější je využití ve webových stránkách distančního nebo virtuálního vzdělávání.

Formát pilotního eduklipu UP Olomouc nelze vnímat jako direktivní šablonu, podle níž budou ušity všechny eduklipy v ČR. Během několika let se vyvíjel i tento pilotní eduklip, původní představy musely být korigovány. Vznikl Eduklip pro konkrétní cílovou skupinu. Domníváme se, že praktická zkušenost a vývoj produktu až k finální podobě mohou pomoci při tvorbě metodického materiálu národního

Současně je nutné vnímat zájem samotných pedagogů, kteří prostřednictvím eduklipu otevírají téma hodiny a také často získávají jindy ztracenou pozornost žáků a studentů.

Nelze přehlédnout skutečnost, že cílová skupina se také rozšiřuje a model celoživotního vzdělávání se objevuje i v modifikacích eduklipů pro všechny věkové kategorie. Například v českém prostředí systém univerzit třetího věku začíná i pro seniory nasazovat edukační videa. (manuály, ...).

Na konferenci World Education Forum 2015 který se konal pod záštitou UNESCO 19-22 May 2015, v Jižní Korei byla u tématu celoživotního vzdělávání reflektována potřeba edukačních videí.

<http://en.unesco.org/world-education-forum-2015/5-key-themes/lifelong-learning>

Formát eduklipu má obrovskou budoucnost především díky své modifikovatelnosti a vazebné schopnosti pro realizaci vertikálních i horizontálních edukačních sítí.

Zdroje:

<http://www.bbc.co.uk/programmes/p01b8f09>

<http://www.bbc.co.uk/programmes/articles/2VBs3NZkvhls2xbthdWD9qV/secondary>

<http://decko.ceskatelevize.cz/video/nej>

<http://www.davinci-learning.com/>

<http://www.rajshri.com/>

<https://www.youtube.com/watch?v=2eEwfuoJdTU>

<http://lamp.sph.harvard.edu/apps/educlip/>

<http://www.educlips.es/galeria.php>

<https://zygotebody.com>

<http://educlip87.crdp-limousin.fr/les-films-2/films-2010/>

<http://eduklipmansek.blogspot.cz/>

<http://www.educationcliplibrary.com/en/about/>

<http://movieclips.com/r69NL-education-theme-videos/#p=1>

<http://economievanstevens.blogspot.cz/2014/12/altijd-wat-wijzer-de-verzorgingsstaat.html>

<http://www.powtoon.com/about>

<http://e-politik.de/wissenswertes-animationsclips-zur-politischen-bildung/>

<http://www.watchknowlearn.org/>

http://stream.kh.edu.tw/site/channels/93/episodes/1259?locale=zh_tw

<https://www.youtube.com/watch?v=PYd88-RyaLs>

<http://sk.sheeplive.eu/>

<http://www.pametnaroda.cz/news/detail/id/75>

<https://khanovaskola.cz/>

<http://www.videoucebna.cz/sales.aspx>

<http://www.lpelektro.cz/>

<http://www.ekabinet.cz/index.php>

<https://www.codecademy.com/>

<https://www.coursera.org/>

<https://www.coursera.org/>

<https://www.edx.org/>

<https://www.khanacademy.org/>

<https://www.udacity.com/>

<http://en.unesco.org/world-education-forum-2015/5-key-themes/lifelong-learning>

<http://bov.upol.cz/eduklipy/>

<http://www.upol.cz/>

EDUKLIP

Příspěvek k tématu třetí role vysokých škol v oblasti popularizace vědy

Vydává Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha 1
Individuální projekt národní pro oblast terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje:
Kvalita, relevance, efektivita, diverzifikace a otevřenost vysokého školství v ČR.

Strategie vysokého školství do roku 2030. (IPN KREDO)

<http://kredo.reformy-msmt.cz/>

Sazba: Martina Mončeková

Praha 2015